

CARRER

núm.
37
tardor
2003

La revista de La Roda d'Espectacles Infantils i Juvenils als Barris i d'Accions Culturals

Català

Donem una oportunitat a la llengua

Inclou

Gais i lesbianes en l'educació

Paco Candel

La veu d'or

David Laín

L'artista-artesà de l'Estenedor

Artibarrri

Nova plataforma de creació jove als barris

Pangea

Internet solidari

Phare Ponleu Selpak

Reconstruir un país amb... un circ

Sant Adrià de Besòs

Grupo Unión, barri la Mina

Espectacularment parlant

Discos, notícies i estrenes en el món de l'espectacle infantil i juvenil

CARRER 37
tardor
2003

La revista
de La Roda d'Espectacles Infantils
i Juvenils als Barris i d'Accions Culturals

el tema

3

Fem créixer la llengua
Jordi Porta, president d'Òmnium Cultural

associacions

4-5

Junts pel benestar
dels nens amb càncer
i les seves famílies
*AFANOC, Associació de Nens
amb Càncer*

El lleure, un factor
d'adhesió lingüística
*Jordi Lon, Coordinadora
d'Associacions per la Llengua
Catalana*

6-7

L'homosexualitat a l'escola
i l'esplai
*Inclou: gais i lesbianes
en l'educació*

l'entrevista
10-11

La veu d'or
Entrevista a Paco Candel

- amb nom propi
- tradicions

16

- 11 de setembre
- recordant...
- Tots Sants o Halloween?

l'entrevista espectacular

18-19

Artesà i de vegades artista,
però sobretot... titellaire
*Entrevista a David Laín,
de l'Estenedor*

caixa de ressonància

26-27

La música catalana
a debat
Maria Salicrú-Maltas

associacions

8-9

Visual Web TV
*Federació d'Entitats de Sords de
Catalunya*

Compte enrere
Festival Mundial de la Joventut 2004

10

Pangea. Internet solidari
Cris Nicol

11

Artibarri. Nova plataforma
de creació jove als barris
Xavier Pérez

vida al barri

12-13

Triomfar una mica cada dia.
*Grupo Unión, La Mina, Sant Adrià
de Besòs*

- notícies
- paraules

17

- Immigració i voluntariat
- Somiant Palestina - Mar negra

espectacularment parlant

20-25

Estrenes d'espectacles, novetats
discogràfiques, notícies i pàgines
webs interessants

a cau de roda

28-31

- Nou projecte de La Roda
- Voluntaris lingüístics
- Tres anys de feina a Poblenou
- El voluntariat dins un centre d'esplai
- VIII Campanya de teatre infantil i juvenil de la Fundació Agrupació Mútua
- 10 anys de solidaritat d'Arsis a Badalona

LA RODA

SUMARI

La revista CARRER és editada per l'associació La Roda d'Espectacles Infantils i Juvenils als Barris i d'Accions Culturals. Aquesta entitat agrupa actualment prop de cent associacions juvenils, infantils i culturals de trenta-set poblacions catalanes. Des de fa vint-i-sis anys La Roda programa espectacles i tallers de tots els gèneres per als infants i els joves a través de les associacions dels barris. Els objectius són oferir un lleure de qualitat, educatiu i formatiu als infants i els joves, afavorir l'ús de la llengua catalana en el lleure, difondre el coneixement de la cultura popular i les tradicions del país i donar suport al teixit associatiu dels barris. La Roda va rebre l'any 2001 la Creu de Sant Jordi.

Coordinació, redacció i correcció: Lluïsa Armengol
Consell de redacció: Carme Beltrán, Lluïsa Celades, Salvador Figuerola, Joan López i Concepció Pallàs
Col·laboració: Paco Candel, Montse Fran, Fundació Pere Tarrés, Anna García, Grupo Unión, David Laín, Josep Llussà, Jordi Lon, Ester Matarin, Montserrat Montull, Montse de Paz, Xavier Pérez, Jordi Porta, Noè Rivas, Olga Ruiz, Maria Salicrú-Maltas i Inaki Toñino.
Disseny portada: Umberto Valeri i Marta Serra
Maquetació: Eloisa Trujillo
Fotografia portada: Joan Fran
Preimpresió i impressió: Gamma
Edita: La Roda d'Espectacles Infantils i Juvenils als Barris i d'Accions Culturals. C. Sant Eusebi, 53, pral. 2a
08006 Barcelona Tel.: 93 414 72 01 • Fax: 93 414 77 05
rodaesp@suport.org • www.laroda.voluntariat.org
Dipòsit legal: B/25.352.87

EDITORIAL

L'estiu ja ha quedat enrere, un estiu en què han sovintejat quatre temes de conversa: el canvi climàtic —la calor—, l'incivisme —la brutícia i el soroll—, la destrucció del paisatge —la construcció desaforada d'habitatges de desprotecció oficial—, i la sensació de ser un extraterrestre —si ets català i pretens parlar la teva llengua.

La tardor potser serà propícia per continuar el debat sobre aquestes qüestions, si les eleccions que es preparen a tota la península deixen algun espai per parlar d'assumptes rellevants.

Un nou curs ha començat per a les entitats, per als monitors, els voluntaris i els infants i els joves que participen a les seves activitats. Unes activitats que es podran fer sense l'espasa fiscal que va amenaçar repetidament durant llargs mesos el futur de moltes entitats petites i mitjanes.

La feina de les entitats continua, amb noves propostes, iniciatives originals, bones idees i ganes de compartir amb tothom la seva feina i els resultats que n'obtenen. Unes idees que poden contribuir a resoldre problemes com els esmentats més amunt.

Si vosaltres també teniu bones idees i bons projectes, CARRER s'encarregarà de difondre'ls.

Amb el suport de:

Generalitat
de Catalunya

"la Caixa"

■ Opinió

Fem créixer la llengua, donem una oportunitat al català

I
D
E
N
T
I
F
I
C
A
T
I
O
N

Jordi Porta

Des de fa un temps es parla força en els mitjans de comunicació de la supervivència del català. Davant les dades que afirmen que l'ús del català no para de minvar i la constatació que qualsevol bilingüisme acaba derivant en monolingüisme, és a dir que la llengua més forta substitueix la més feble, les opinions són contrastades. Algunes persones són optimistes i neguen que la llengua catalana estigui en perill i advoquen per una mena de "liberalisme" lingüístic. Altres diuen que aquesta llengua està

Tenim una Unió Europea que només pot reconèixer en matèria lingüística allò que els estats li proposen. Tenim un Estat espanyol per al qual la diversitat lingüística interna només representa una nosa i un problema a eliminar. Tenim una indústria cultural, normalment amb capital forani, que només li interessa maximitzar els beneficis i tendir a mercats ben amplis, etc. Però, malgrat això, deixeu-me fer una afirmació agosarada: el futur del català depèn fonamentalment dels catalanoparlants i de les mesures polítiques del nostre govern. Si nosaltres valorem la nostra llengua com una expressió de la diversitat cultural que ha donat la història humana, com la nostra manera de fer aportacions originals a la cultura universal, podem arribar a fer que el català sigui la llengua hegemònica en l'espai públic del seu territori històric, tot i compartir-lo amb altres llengües originàries de les zones de procedència de la població total del nostre país.

La sociolingüística ens diu que més del 95% de la població de Catalunya entén el català. Per tant, nosaltres ens podríem

dirigir sempre, davant d'un interlocutor desconegut, en llengua catalana, perquè el més probable és que ens entengui. Vol dir que hauríem d'acostumar-nos a tenir converses bilingües. Farem un favor als que normalment voldrien conèixer la nostra llengua, perquè, si aspiren a ser ciutadans amb les mateixes oportunitats que tothom, agrairan que els ajudem a compartir el nostre bagatge cultural. Paral·lelament, nosaltres hem d'interessar-nos per les seves especificitats culturals i respectar-les, amb l'únic requisit que tinguin en compte la declaració universal dels drets humans i la nostra concepció democràtica de la convivència.

El nostre poder polític ha de prendre mesures per compensar les dècades i segles de per-

secució lingüística en el nostre país i per abordar el fet que la llengua castellana sigui la llengua socialment dominant en el nostre territori. Aquestes mesures que el nostre poder polític ha de prendre no són cap cosa excepcional. En altres països, començant pel mateix Estat espanyol, es prenen mesures de promoció de la pròpia llengua: s'estableix l'obligació de conèixer-la, tal com preveu la Constitució espanyola, s'estableixen quotes de pantalla al cinema i la televisió per promoure la indústria cultural pròpia, es promou l'obligació de 60 hores gratuïtes d'aprenentatge de la llengua del país per tal d'esdevenir-ne resident, com fan, per exemple, a Suècia, etc.

Tant el poder polític del nostre país com els ciutadans ca-

talanoparlants tenim la responsabilitat d'assegurar el futur de la llengua catalana. En el nostre cas, a més, la llengua és una de les característiques de la nostra personalitat nacional. No passa el mateix en altres llocs, però a Catalunya és una de les nostres senyes d'identitat nacional. Això no vol dir que la identificació progressiva amb el nostre projecte nacional per part de persones que vénen originàriament d'altres llocs no es pugui fer per la via de compartir primer altres aspectes de la vida social i política més peremptoris per a la convivència ciutadana: el treball, el benestar o la fiscalitat, entre molts d'altres. Vull dir amb això que compartir la llengua pot ser que no sigui un punt d'arrencada del procés d'identificació nacional, sinó el lloc d'arribada. En tot cas, per tal de no consolidar ciutadans de dues categories o de dues classes és necessari que tothom tingui l'oportunitat de sentir-se membre de la mateixa comunitat lingüística i cultural. I donar aquesta oportunitat depèn de totes i tots nosaltres. **K**

El futur del català depèn fonamentalment dels catalanoparlants i de les mesures polítiques del nostre govern

Jordi Porta és president d'Òmnium Cultural

■ Associació de Nens amb Càncer, AFANOC

Junts pel benestar dels nens amb càncer i les seves famílies

L'Associació de Nens amb Càncer, l'AFANOC, està formada per pares, amics i familiars de nens afectats per aquesta malaltia i té com a objectiu buscar solucions al conjunt de trastorns que envolten el càncer infantil.

La llarga durada i la duresa dels protocols causen molts problemes a les famílies. Quan

ja s'ha fet el diagnòstic, s'obre un període d'incerteses i neguits, que només es pot superar amb la solidaritat, la comprensió i el suport de tota la societat. La nostra experiència ens ha fet veure que la curació del càncer no és només una qüestió mèdica. El personal sanitari porta a terme una gran tasca, però els

nens i les seves famílies necessiten molt més. La qualitat de vida i l'estabilitat familiar tenen una influència directa en el procés de desenvolupament i guariment de la malaltia.

Hem d'evitar per tots els mitjans que el càncer sigui motiu de segregació i de marginació. **K**

La nova sala oncohematològica pediàtrica de l'Hospital Materno-infantil de la Vall d'Hebron

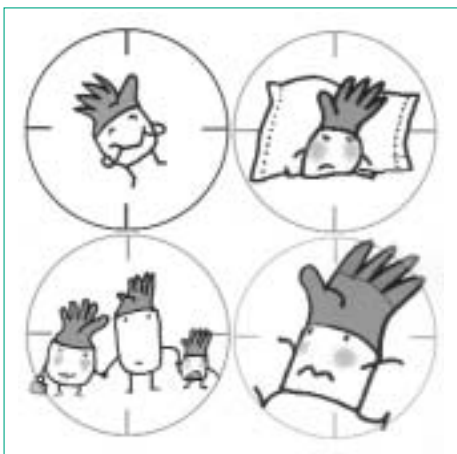
Després de reivindicar durant anys un espai digne per als nens i les nenes malalts de càncer i les seves famílies, l'AFANOC, junt amb el personal mèdic i d'infermeria, ha aconseguit fer realitat un vell projecte, una nova unitat oncohematològica pediàtrica, a l'àrea maternoinfantil de l'Hospital Universitari de la Vall d'Hebron.

Aquesta unitat, que entrarà en servei a partir del mes de setembre, és pionera al nostre país ja que la construcció i el disseny de l'espai s'han fet tenint en compte les neces-

sitats dels nens i les nenes hospitalitzats i de les seves famílies.

Els responsables de dur a terme el disseny de l'espai d'aquesta nova unitat han estat el dissenyador Dani Freixa i la creadora de les Tres Bessones, Roser Capdevila. Junts han creat un conte que impregna de màgia tota la unitat. Els nens i les nenes conviuran amb uns personatges divertits, els Xuclis, que són els encarregats de netejar "els mals rotllos" dels infants durant la seva estada a l'hospital.

Als Xuclis els agrada els colors; per això en aquest espai n'hi haurà molts. S'ha dissenyat una sala de jocs totalment equipada, on els nens i les nenes podran dur a terme activitats lúdicoeducatives i podran fer tallers. Els adolescents disposen d'un espai propi, amb ordinadors perfectament equipats per navegar per Internet, per fer jocs, per seguir els estudis... També s'ha construït una biblioteca i una sala d'espera per als pares dels infants malalts, entre altres instal·lacions pensades per millorar la qualitat de vida dels afectats.

Els nens i les nenes conviuran amb uns personatges divertits, els Xuclis, que són els encarregats de netejar "els mals rotllos" dels infants durant la seva estada a l'hospital

TU TAMBÉ POTS AJUDAR

El càncer és la segona causa de mort infantil; un infant de cada 600 pateix aquesta malaltia. Per a les famílies afectades, la malaltia representa un impacte psicològic important i el tractament provoca una forta disminució de la qualitat de vida del malalt.

Actualment, el nivell de supervivència està per sobre del 70%, però a principis del segle XXI s'espera assolir un percentatge del 80-90% per a la totalitat dels tumors malignes infantils.

El pronòstic incert i les fases terapèutiques, en ocasions prolongades i no exemptes d'efectes secundaris, creen, tant en la nena o el nen com en la seva família, una inseguretat que afecta l'esfera de les relacions interpersonals i afectives, i generen sensacions d'angoixa o de por. El suport correcte per superar aquestes situacions permet assolir la salut tant física com mental que es proposa aconseguir quan s'estableix el tractament.

Després del diagnòstic comença un llarg període de tractament durant el qual cal un suport

emocional i social. Quan l'evolució és negativa, cal acompanyar les nenes, els nens, les mares i els pares. Quan és positiva, el final del tractament és l'inici d'una nova etapa, en la qual poden aparèixer seqüeles físiques o psicosocials, que requereixen ajuda emocional i rehabilitació. Però no volem provocar sentiments de compassió, sinó avançar cap al coneixement del càncer infantil, un gran desconegut que té una incidència important en aquest col·lectiu i que, a poc a poc, va responent als avenços de la medicina. Els centres hospitalaris i les institucions com l'AFANOC, que des de la iniciativa privada, sense ànim de lucre, treballem conjuntament per millorar el benestar dels nens, les nenes i les seves famílies, necessitem les aportacions d'altres institucions, administracions, empreses i particulars per donar continuïtat a aquests projectes. La vostra col·laboració econòmica, per modesta que sigui, pot ajudar moltes nenes, molts nens i moltes famílies que viuen situacions de molta pressió psicològica i social. En nom de tots els afectats i d'AFANOC, us donem les gràcies per la vostra col·laboració.

■ Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana, CAL

El lleure

factor d'adhesió lingüística

Jordi Lon

La CAL, Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana, és un moviment cívic nascut el 1996 que sorgeix de la necessitat de realitzar un treball unitari a favor del reconeixement i la normalització de la llengua catalana en tots els àmbits. És per això que aplega nombroses persones, entitats i col·lectius d'arreu dels Països Catalans que comparteixen aquest objectiu i que treballen, des dels àmbits respectius, per fer-lo realitat.

Les activitats de la CAL es vertebren a partir de tres grans campanyes fixes: els actes reivindicatius al voltant del 23 d'abril, diada per la llengua; "Culturaviva", festival anual i itinerant sobre la vitalitat cultural dels Països Catalans; i el "Correllengua", la iniciativa cívica més important per reivindicar l'ús de la llengua d'una manera festiva. A banda d'això, també du a terme campanyes concretes tan diverses com ara "Ràdio Vic en català!", que va aconseguir un èxit notable, "Per la justícia en català", que denuncia la discriminació de la llengua en l'àmbit judicial, o la recent campanya de denúncia dels comerços que marginen el català en les seves comunicacions. També fomenta actituds positives envers l'ús de la llengua a través del voluntariat lingüístic, dels catàlegs de comerços normalitzats o de la realització de cercaviles, gimcanes i festes infantils.

C. Santa Perpètua, 15, bxs.
08012 Barcelona
www.cercat.com/cal/

Les llengües, com ja s'ha dit moltes vegades, són sistemes complexos de comunicació. És a través d'elles que les persones ens relacionem, expremem idees i sentiments, formulem dubtes i elaborem respostes, teoritzem, inventem, mentim, estimem, insultem, perdonem, ens disculpem... I en això, totes les llengües són vàlides: tant és l'anglès com l'amazig, tant és el català com el portuguès, tant és el finès com el llenguatge de signes.

Tanmateix, determinats contextos polítics i dinàmiques socials poden arribar a fer creure que hi ha llengües més vàlides que altres. És el cas del procés de globalització cultural en què estem immersos, el qual ha generat uns discursos perversos basats en l'oposició entre suposades llengües grans i llengües petites, entre llengües estatals i llengües regionals, entre llengües globals i llengües locals... En definitiva: entre llengües útils (amb futur) i llengües inútils (sense futur). Uns discursos que estan alimentats pels grans nuclis de poder: les multinacionals amb els seus productes i estratègies de mercat i els estats amb les seves visions hegemòniques i centralistes. Aquests discursos pretesament pragmàtics oblidem, però, un element clau en la consideració de qualsevol llengua: l'adhesió dels seus parlants.

Una llengua com el català, que ha arribat amb una notable vitalitat al segle XXI, és un clar exemple d'adhesió lingüística: ni la pèrdua de poder polític durant més de tres segles, ni les múltiples onades migratòries que han enriquit el territori, ni els intents deliberats de genocidi lingüístic i cultural mitjançant mecanismes de prohibició, persecució i repressió han evitat que avui el català sigui una llengua viva als Països Catalans. I això, en bona part, ha estat possible gràcies a l'adhesió dels seus parlants.

Podríem parlar extensament dels sectors en què es manifesta aquesta adhesió, però ens centrarem en un de prou significatiu: el lleure infantil. Ras i curt, m'atreviria a afirmar que una llengua que és viva en els jocs dels in-

fants té el futur garantit. I és que el joc, i per extensió totes les formes de lleure, crea uns mecanismes emocionals en els infants tant cap als companys i companyes de joc com cap als vehicles d'aquest mateix joc. I la llengua n'és un dels principals vehicles.

Gaudir d'un espectacle de titelles, riure amb els dibuixos animats, anar d'excursió, jugar a futbol o a cavallfort, inventar lletres de cançons, fer manualitats... són activitats que provoquen vivències intenses als infants, i que poden desplegar mecanismes d'adhesió cap a la llengua vehicular en què s'han manifestat aquestes vivències.

Una llengua com el català, sotmesa a múltiples pressions demogràfiques, socials, polítiques i de mercat, i mancada del poder polític necessari per assumir el futur amb garanties, no pot oblidar aspectes com l'adhesió lingüística dels infants. El repte, doncs, és clar: ens cal potenciar el lleure en català. I la via, al meu entendre, passa per crear i continuar potenciant models propis de lleure infantil i juvenil alternatius als productes globalitzadors i homogeneitzadors que ens arriben a través dels grans mitjans de comunicació, de l'esport d'elit i del mercat pseudomusical de masses. Ens cal potenciar un lleure propi, atractiu per a infants i joves, integrador per als nouvinguts i en català. No és un repte senzill, però és un repte de futur. **K**

Jordi Lon és membre de la Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana

■ Inclou: gais i lesbianes en l'educació

L'homosexualitat a l'escola i l'esplai

El passat 18 de juny es va presentar a Barcelona l'associació Inclou: gais i lesbianes en l'educació. Formada per educadors, mestres i persones vinculades al món de l'educació, Inclou lluita contra els prejudicis que encara afecten els i les joves homosexuals als centres d'ensenyament

Tot i que es va presentar públicament el passat 18 de juny, ja fa prop d'un any que Inclou desenvolupa les seves activitats. Sorgida de la Comissió d'Educació de la Coordinadora Gai i Lesbiana, l'any 2002 es va constituir com a associació per treballar directament des de la comunitat educativa.

Els seus objectius són clars: formar els educadors i els mestres perquè puguin acompanyar l'infant i l'adolescent en el procés de descoberta i d'acceptació de la seva homosexualitat, afrontar els problemes que poden sorgir en aquest procés, que sovint és traumàtic, i, sobretot, fer pressió perquè la comunitat educativa tracti l'homosexualitat com una realitat i un fet normalitzat. Per a Iñaki Tofiño, secretari d'Inclou, "cal crear les condicions necessàries perquè l'escola i l'esplai siguin espais segurs, respectuosos i integradors per als joves gais i lesbianes".

L'homosexualitat en l'educació

"Què és un homosexual, un gai, una lesbiana, un transvestit, un transexual, un efeminat, un heterosexual, un bisexual?" Aquesta és la pregunta que els membres d'Inclou fan en les tallers i les xerrades que duen a terme amb mestres, educadors i adolescents a les escoles, els instituts i els esplais.

En general les respostes revelen una gran manca d'informació i fan aflorar els prejudicis i les actituds discriminatòries; tot i que l'homosexualitat s'assumeix i s'accepta cada vegada més, la discriminació i l'homofòbia encara són realitats que es resisteixen a passar al bagul dels mals records. Això és així també en el camp de l'educació: a l'escola, a l'esplai, l'homosexualitat és encara una realitat desconeguda, amagada o escarnida.

"La comunitat educativa ignora l'homosexualitat", afirma Iñaki Tofiño. Tot i que es tracta d'una realitat històrica i constant en totes les civilitzacions, s'oculta en els currículums escolars i en els materials editorials. Actualment, l'homosexualitat ni tan sols es tracta en els crèdits de sexualitat. D'altra banda, si es percep un alumne com a gai o lesbiana, la manca d'informació, els estereotips negatius i els prejudicis, tant per part dels mestres com dels companys i companyes, afavoreixen l'aparició de conflictes. Tot això es tradueix en problemes per als joves gais i lesbianes, que no tenen referents positius en què emmirallar-se i sovint pateixen rebuig o incomprensió. El més greu és que tot plegat es dona en un moment clau de la seva vida, ja que normalment l'orientació sexual es manifesta durant l'etapa educativa i l'adolescència, un temps prou delicat en l'afirmació de la personalitat.

Informar i formar

Inclou té una bateria de propostes per posar remei a aquesta situació i ja ha iniciat converses amb la comunitat educativa (AMPA, autoritats educatives, col·lectius d'ensenyants, associacions d'alumnes, esplais, etc.), que, segons Iñaki Tofiño, en general han acollit amb bons ulls els projectes de l'associació.

Inclou ofereix cicles de formació per als educadors i els mestres, on s'explica què és l'homosexualitat i s'ofereixen eines per combatre els prejudicis. També ho fa amb els infants i els adolescents mitjançant tallers de divulgació i de reflexió i ha llançat una campanya de sensibilització, "Torna a l'escola", que s'activarà cada setembre. Aquesta campanya insta els gais i les lesbianes adults a enviar una carta a les seves antigues escoles, on, tot agraint l'educació rebuda, expliquin l'experiència que van viure a l'escola, la manca d'informació que hi van tro-

bar sobre les diferents maneres d'estimar i l'absència de suport en els moments de dubte, patiment o rebuig. Inclou també ofereix assessorament i informació a través del seu centre de recursos, que es pot consultar per Internet i que pretén recollir les experiències que ja s'estan duent a terme, de manera que la feina d'una mestra de Reus pugui ajudar a monitorar d'esplai de Tremp. Finalment, Inclou prepara una guia per a adolescents gais o lesbianes, *Gent com tu: adolescència i diversitat afectiva i sexual*, que publicarà l'editorial Viena aquesta tardor.

Xarxa pilot d'escoles

"Ara, la nostra feina consisteix sobretot a apagar focs, intervenim quan hi ha un conflicte, però la nostra vocació no és tractar casos concrets, volem anar molt més enllà", afegeix Iñaki. Anar més enllà vol dir implicar la comunitat educativa en un canvi de mentalitat que passa per incloure la realitat del món homosexual en els currículums i en els materials educatius. Vol dir informar, desfer tòpics i aportar eines pedagògiques perquè el jove gai i la jove lesbiana puguin viure la seva orientació sexual sense amagar-se'n, sentir-se discriminats o menyspreats. Inclou proposa dur a terme aquest projecte en unes quantes escoles, creant una xarxa pilot, per després estendre'l a tots els centres educatius que el vulguin adoptar.

En definitiva, comenta Iñaki Tofiño, Inclou pretén treballar per incorporar en el sistema educatiu els canvis de valors que es donen en la societat catalana respecte als drets de les persones homosexuals. La sexualitat humana és diversa, i l'homosexualitat, que no s'escull sinó que la duu la mateixa naturalesa, és una orientació més, que no es limita al sexe sinó que implica, com les altres orientacions, un univers de sentiments i valors. El sistema educatiu ho ha de reconèixer explícitament i, amb l'ajuda dels legisladors, els docents, les associacions de pares i mares d'alumnes, les entitats de lleure i el món editorial, ha de canviar els continguts educatius perquè la vida social i afectiva dels adolescents homosexuals, un deu per cent de la població jove, es desenvolupi amb normalitat en un entorn respectuós que accepti la diversitat i la diferència. **K**

De l'insult a la reflexió

En la primera part de les xerrades que els membres d'Inclou organitzen amb alumnes d'escoles, instituts i esplais, es demana als assistents quins és el vocabulari que coixeix per qualificar un gai o una lesbiana. Entre rialles i en un ambient distès, tots els noms, malnoms i insults s'apunten en una pissarra. S'ha trencat el gel i la sessió es pot encaminar cap a la reflexió.

Aquesta reflexió passa per discernir i separar conceptes que sovint es barregen. Una cosa és el sexe biològic —mascle, femella, intersexual; una altra cosa el gènere —sóc home, sóc dona, no m'agraden aquestes categories—, i una altra encara l'orientació sexual —m'atrauen les persones del meu sexe (homosexualitat), les de l'altre sexe (heterosexualitat), o les dels dos (bisexualitat).

Aquesta distinció permet als joves entendre que la sexualitat humana no respon a un únic patró, sinó que és diversa. També que l'orientació sexual és involuntària, que no és una opció que s'escull.

Els educadors d'Inclou insisteixen també, tant en les sessions amb els infants i els adolescents com en els cicles formatius amb mestres i educadors, que no s'ha de reduir l'homosexualitat a una pura qüestió de sexe. S'ha d'ensenyar que hi ha diferents maneres d'estimar, que l'atracció sexual, en les seves diferents formes, està feta de sentiments, de valors, de desitjos i d'emocions.

Com responen els joves a aquestes sessions? En general la resposta és positiva. Sempre hi ha algú que té un familiar, un amic o un conegut que és homosexual. No són éssers d'un altre planeta. Aclarir els conceptes i els termes els permet veure'ls i abordar la qüestió de l'homosexualitat d'una manera menys superficial, més oberta, i més respectuosa.

Com assegura Inclou, la millor manera de combatre falsos prejudicis i actituds errònies és donar informació.

On anar, què llegir...?

ENTITATS

- Comissió d'Educació del Casal Lambda. C. Verdaguer i Callís, 10. Barcelona 08003. Tel.: 93 319 55 50. www.lambdaweb.org
Xerrades i formació sobre homosexualitat a escoles i instituts.
- Associació de Pares i Mares de Gais i Lesbianes. C. Verdaguer i Callís, 10. Barcelona 08003. Tel.: 93 274 98 36. www.ampgil.org
Suport a pares i mares de persones homosexuals.
- ACCIL, Associació Cristiana de Gais i Lesbianes. C. Finlàndia, 45. Barcelona 08014. Tel.: 93 298 00 29. www.cogailles.org/acgil/
Han creat documents adreçats específicament a l'escola cristiana.

GUIES I LLIBRES

- ALONSO, Julián; BURGOS, Valentín; GONZALEZ, José Manuel; MONTENEGRO, Manuel. *El respeto a la diferencia por orientación sexual: homosexualidad y lesbianismo en el aula*. Oviedo: Xente Gai Astur, 2002.
- CRUZ, Carlos de la. *Guía para trabajar en el tiempo libre la diversidad de orientación sexual*. Madrid: Consejo de la Juventud de España, 2001.
- INClOU. *Gent com tu: adolescència i diversitat afectiva i sexual*. Barcelona: Viena, 2003.
- TODO, Lluís Maria. *Carta a un adolescent gai*. Barcelona: Columna, 2002.
- TOST, Arnau. *Eixir: guia per a joves gais i lesbianes*. Barcelona: Ediciones de la Tempestad, 2003.

Un esplai per a homosexuals?

Des que fa trenta anys es va iniciar el reconeixement dels drets dels gais i lesbianes, la comunitat homosexual adulta s'ha organitzat per crear espais de reivindicació, de reunió i de lleure per compartir i viure la seva orientació sexual amb normalitat.

Aquests espais, constaten els membres d'Inclou, encara no existeixen per als infants i els adolescents gais i lesbianes. Sentir-se sol i no poder compartir els dubtes, el desconcert, la manca de referents, el sentiment de culpabilitat, etc., són el pa de cada dia del jove gai o lesbiana. Per això Iñaki Tofiño, secretari d'Inclou, pensa que "seria bo crear espais per a gais o lesbianes joves: esplais, colònies, casals de joves, espais educatius oberts i no marcats, on es puguin trobar i compartir les seves vivències".

Inclou ha tingut contacte amb responsables procedents del camp de l'educació en el lleure. Alguns d'aquests col·lectius, com Esplac, s'han mostrat interessats en els projectes d'Inclou per treballar el tema de l'homosexualitat als seus centres.

Inclou. Gais i Lesbianes en l'Educació
C. Finlàndia, 45. 08014. Barcelona. 93
info@inclou.org / www.inclou.org

■ Federació de Sords de Catalunya, FESOCA

Visual Web TV

La Federació de Sords de Catalunya fa un pas més en el dret dels sords i cecs a l'accés a la informació

Eloisa Trujillo

El 3 de desembre de 2001, la Unió Europea va adoptar el 2003 com l'Any europeu de la gent amb discapacitats, i si bé és cert que les millores en integració són nombroses, també ho és que encara queden moltes barreres per enderrocar.

Aquest any, però, se n'ha suprimit una de molt important, la de l'accés a la informació per al col·lectiu de sords i sordcecs. Ho ha fet la FESOCA, la Federació de Sords de Catalunya, a través del seu Departament de Documentació i Elaboració de Materials Didàctics (DOMAD).

Les persones sordes, a causa de la seva deficiència, pateixen greus problemes d'accés a la informació en els mitjans de comunicació habituals. És per aquest motiu que la FESOCA lluita des de fa molts anys per la supressió de les barreres de comunicació que existeixen en l'àmbit específic dels mitjans audiovisuals.

Tot i que en els darrers anys ha augmentat considerablement la subtítolació de la progra-

mació televisiva, el percentatge de programes subtítolats és encara escàs. S'afegeix a això el fet que moltes persones sordes adultes, per culpa de les mancances educatives, no són prou competents en la lectoescriptura de la llengua catalana i castellana.

Amb l'objectiu de garantir el seu dret a l'accés a la informació d'una manera completa i facilitar alhora una eina educativa que afavoreixi l'apropament al món de la cultura i la llengua, neix el projecte tecnològic Visual Web TV, del qual es va fer la presentació oficial el passat 28 de maig a CaixaForum, a Barcelona.

DOMAD es compromet amb aquest projecte a divulgar notícies i informació en general a través d'una programació variada en llengua de signes catalana i en català, amb el desig d'arribar al més gran nombre de persones sordes, sordcegues i oïdores, tant nens com adults.

Aquesta web està dividida en quatre àrees: Magazin, Visuallets, Campus Virtual i Món Tàc-

til. Magazin ofereix una gran varietat de temes relacionats amb el món de la cultura i del lleure. Ens presenta personatges que tracten d'una gran diversitat de temes relacionats amb la història, la ciència, la natura, la cultura, etc. En l'apartat "Collage" trobem tot un ventall de possibilitats: relats per a adults, efemèrides o vídeos domèstics. Dins l'espai de la FESOCA hi ha informació sobre els serveis que ofereix i dins l'apartat laboral tenim notícies i informació en general relacionades amb la integració laboral de les persones sordes. A l'apartat "Associacions" podem accedir a notícies, actes i assumptes relacionats amb el món associatiu de les persones sordes...

A Visuallets els protagonistes són els nens i les nenes. Està format pels apartats "Contes", "El Savi Mingu", "Notícies", "El Club" i "Punt de trobada".

Al Campus Virtual de Formació Integral, Visual Web vol oferir diverses eines i recursos formatius: materials complementaris per a la formació reglada, cursos, seminaris, cursos a distància, etc. Està adreçat tant a persones sordes com a professionals relacionats amb la comunitat sorda (professors, intèrprets, logopedes, educadors, etc.).

Món Tàctil està adreçat a la comunitat de persones sordcegues, amb notícies, entrevistes, biografies i recomanacions.

Com podem comprovar, es tracta d'un projecte important, amb què, gràcies a les noves tecnologies, es dona un pas molt important en la integració de les persones sordes i sordcegues. Felicitats! **K**

Uf! Quin munt de sigles... Però totes plegades han fet possible aquest projecte que es va presentar el passat 28 de maig a CaixaForum. Aquest projecte, portat a terme per cinc persones (Albert R. Caselles, Sergio Pérez, Ramon V. Cervera, Guillem Carles Gonell i Helena Fernández), es fa des d'uns estudis situats a Barcelona al passeig Maragall, des d'on diàriament es creen els nous continguts que omplen aquesta plana web, que fa més fàcil l'accés a la informació i alhora proposa una eina educativa que afavoreix l'apropament al món de la cultura i la llengua.

FESOCA
Passeig Maragall, 194, baixos 2a
08031 Barcelona
Tel./Fax: 93 351 00 33
www.fesoca.org

www.webvisual.tv

FESOCA-DOMAD - ASOCIDE - Fundación ONCE - Generalitat de Catalunya

■ Festival Mundial de la Joventut 2004

El compte enrere ha començat

A la segona setmana d'agost del 2004 i durant set dies, del 8 al 14, el Fòrum Universal de les Cultures 2004 acollirà a Barcelona el Festival Mundial de la Joventut (FMJB). L'organització, a càrrec del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC), el Consell de la Joventut de Barcelona (CJB) i el mateix Fòrum 2004, preveu l'assistència de 10.000 representants del moviment associatiu juvenil de tot el món, d'entre 18 i 35 anys d'edat.

La definició de continguts i la difusió universal de la trobada van a càrrec del Comitè Internacional Preparatori, del qual formen part les principals plataformes associatives i organitzacions internacionals de joves del món. Aquest Comitè s'ha reunit a finals d'aquest mes de setembre a Barcelona.

El Festival Mundial de la Joventut és una trobada de cooperació i de col·laboració de les associacions juvenils de tot el món. Ofereix als joves un espai per a intercanviar coneixements i experiències. Les anteriors edicions (Lisboa, 1998, i Panamà, 2001) van servir per difondre el treball del moviment associatiu mundial, incorporar les propostes juvenils tant en les institucions internacionals com en les administracions estatals i consolidar un teixit associatiu democràtic i participatiu en tots els continents.

En la presentació del III Festival el passat mes de maig Raimon Goberna, president del CNJC, i Jofre Villanueva, president del CJNB, van declarar que no esperen resoldre en una setmana els problemes del món, però que del Festival en sortirà "un document amb deu utopies, deu propostes i deu actuacions concretes per millorar i intentar canviar la situació al món".

Els temes

Seràn set dies de debats sobre els tres eixos del Fòrum: el medi ambient, la diversitat cultural i la pau. S'hi afegirà la globalització com a eix transversal.

En els debats i conferències organitzats per les mateixes associacions juvenils, es parlarà

també de les formes d'economia solidària, del paper dels mitjans de comunicació, de la cooperació juvenil en l'àmbit global o de la importància del diàleg intergeneracional.

Activitats

Durant el Festival hi haurà activitats proposades per les mateixes organitzacions participants. Es tracta majoritàriament de tallers, dansa i música, xerrades i conferències, seminaris de petit format, etc.

En total, hi haurà espai per a més de 100 activitats autogestionades. D'altra banda, l'organització del Festival proposarà unes activitats centrals de reflexió i formació.

Aquestes activitats s'adrecen principalment als joves associats, però també s'hi podrà assistir a títol individual. En el cas dels menors d'edat es demanarà una autorització paterna.

Allotjament

L'allotjament dels participants és un dels punts més controvertits d'aquest Festival. Els esforços perquè el Fòrum Universal de les Cultures construeixi un Eco Càmping no han tingut fins ara resultats, tot i que els responsables del Fòrum Universal afirmen que es podrà trobar aviat una sortida.

Preus

El preu de l'entrada variarà segons el grau de desenvolupament del país de procedència dels joves participants. Estan previstes tres quotes, de 200, 100 i 25 €, que inclouen l'allotjament, l'entrada al recinte del Fòrum, la manutenció i la participació als debats.

Per saber-ne més

- **Consell de la Joventut de Barcelona**
<http://www.cjb.org/>
- **Consell Nacional de la Joventut de Catalunya**
<http://www.cnjc.net/>
- **Fòrum Universal de les Cultures**
<http://www.barcelona2004.org/cat/>

LISBOA I PANAMÀ

(els antecedents)

El Festival Mundial de la Joventut va néixer a la dècada dels noranta amb la finalitat de reunir joves d'organitzacions juvenils de tot el món en un ambient propici per a l'intercanvi.

La primera edició es va celebrar l'any 1998 a Lisboa, Portugal. Amb el lema "Junts per un món millor", el Festival va reunir 7.200 joves, entre els quals 1.500 de 30 entitats de l'Estat espanyol.

Quatre anys més tard, Panamà va ser la seu del segon Festival amb la participació de 5.000 joves. Els dos temes més discutits en aquesta ocasió van ser la globalització i la cooperació en el desenvolupament com a remei als desequilibris produïts pels excessos d'aquesta globalització.

El debat, la pluralitat d'opinions, la diversitat i la riquesa de les propostes i la capacitat de reflexió, de compromís i d'intercanvi dels joves han estat alguns dels aspectes més interessants d'aquestes dues trobades, que han permès consolidar el Festival com un dels esdeveniments més importants en l'àmbit associatiu juvenil.

Del III Festival Mundial de la Joventut a la XVIII Conferència Mundial del Voluntariat

Tres dies després del final del Festival Mundial de la Joventut, el 17 d'agost del 2004, s'inaugurarà la XVIII Conferència del Voluntariat, també en el marc del Fòrum 2004.

La XVIII Conferència Mundial del Voluntariat, promoguda per la International Association for Volunteer Effort i gestionada per la Federació Catalana de Voluntariat Social, durarà fins al 21 d'agost.

En aquesta trobada es vol fer palès què representa el treball voluntari, discutir a fons quin és el marc ètic en què es mou, i quins són els compromisos del voluntariat davant la defensa de valors com la justícia i els drets humans.

Es pot participar a la fase de preparació de la Conferència a través de la web:

www.federacio.net

■ Solidaritat

Pangea

Cris Nicol

Internet solidari

Creus que la teva associació podria treure més profit d'Internet, però no saps com fer-ho? Has de muntar una web que els voluntaris puguin mantenir sense saber programar? Domines el correu electrònic però no saps muntar una vídeoconferència? Busques informació alternativa?

Si la teva resposta és "sí" o "potser sí", és que necessites Pangea.

Des de 1994 Pangea ofereix tota mena de serveis a les entitats sense afany de lucre. Pangea és una ONG que va començar a Internet quan no hi havia servidors comercials a la xarxa i des d'aleshores ajuda els principiants i els experts. Cobra tot just el que necessita per seguir operant. Els membres de Pangea coneixen el món associatiu, les seves necessitats i les seves prioritats, formen part de la societat civil, i això fa que sigui molt diferent d'un servidor comercial.

A Pangea, els serveis normals d'Internet, com els comptes i les llistes de correu, l'espai web, l'accés telefònic, etc., ofereixen més prestacions. Per exemple, si demanes ajuda per telèfon, els tècnics de Pangea no et faran sentir estúpid, ni que els fas perdre el temps. Al contrari, t'ajudaran fins que se solucioni el problema. Una part del paquet bàsic està format per l'espai web, però també inclou CGI per a comptadors i formularis, fòrums, etc. Pangea pot comprar un domini per a la teva entitat, i tot i que els treballadors i treballadores de Pangea sempre te'l gestionaran amb eficiència, la teva entitat sempre en serà la propietària, cosa que no passa en moltes empreses. Els comptes de correu són accessibles mitjançant un programa com l'Outlook, però també a través de la web, com a Yahoo. Aquests avantatges i molts més han convençuts més de 800 usuaris que val la pena pagar una mica per tenir un servei més bo.

I si vols alguna cosa a mida per a la web de la teva entitat, els tècnics de Pangea poden crear aplicacions especials, com ara bases de dades, que faciliten l'actualització de la web. O un calendari, o un xat per web, etc. O perquè no muntar la vostra pròpia weblog amb una aplicació com PHPNuke?

La formació és una part molt important del treball de Pangea. Des de l'ús bàsic de les eines fins a la programació avançada de HTML per a pàgines web, els cursos presencials o virtuals de Pangea són especialment dissenyats per a entitats sense afany de lucre. A vegades, es fan cursos per a col·lectius concrets, com els immigrants i les dones. Actualment, s'ha iniciat un curs sobre GNU/Linux, en un esforç per apropar-nos a aquesta nova alternativa lliure al Windows de Microsoft.

Com a ONG, Pangea participa activament en molts moviments socials, jornades, xerrades, accions, etc. En la Consulta sobre el Deute Extern, va organitzar el procés en línia del recompte. Per a la Campanya contra el Banc Mundial, va crear la web i va subministrar llistes de correu. La seva agenda, En Acció, és un lloc virtual on es poden anunciar i veure tota mena d'actes, xerrades, cursos, jornades, etc., i és possible subscriure's a una llista de correu per rebre un resum setmanal dels actes. La seva Borsa de Treball és un espai de trobada entre les ONG i els que busquen feina o un lloc per participar com a voluntari. L'Espai de la Dona ofereix notícies, recursos, capacitació, etc, adreçats a les dones. El Directori de Recursos t'ajuda a trobar les webs que necessites en els àmbits dels drets humans, ecologia, immigració, etc. La Revista@pangea és un espai on els col·lectius poden col·laborar i llegir notícies i informació sobre temes com l'ecologia, Chiapas, la globalització, la immigració, la pau, etc. Qualsevol persona pot enviar la seva contribució a través d'un simple formulari o fins i tot per correu electrònic. K

Cris Nicol és membre de Pangea

GNU/Linux

Linux s'ha fet gran. Ja no és un adolescent ingenu, sinó que repta el totpoderós Microsoft. Avui és una alternativa factible a Windows, i no tan sols per als experts. Tot i que al principi s'han d'adquirir algunes nocions, una gran part de l'entorn de Linux és similar al de Windows, i un usuari mitjà de Windows pot utilitzar-lo de seguida. A l'oficina o a casa, ja no cal aguantar aquella maleïda pantalla blava que ens obliga a reiniciar l'ordinador i perdre el treball en curs.

Linux és un exemple de software lliure, un software que permet que qualsevol persona el pugui modificar, amb la condició que posi a disposició de tothom la seva contribució. D'aquesta manera, la llibertat d'una persona es converteix en la llibertat de molta gent. És una nova forma de creació de programes que colpeja directament les entranyes de l'esperit competitiu d'aquesta societat. Els programes els creen milers de persones que col·laboren a Internet sense cobrar. Les persones són lliures i les seves creacions també.

El software lliure té molts avantatges sobre el software propietari. És més segur (els virus que actualment ens amarguen la vida no funcionen a Linux), és gratuït (en general), és més estable (no ens obliga a reiniciar (gairbé) mai), és més flexible, i ens allibera del domini del més gran dels monopolis.

Hi ha governs de molts països que estan fomentant l'ús de Linux en l'administració pública. A Extremadura, el govern autonòmic l'ha introduït en l'administració i a les escoles, amb la qual cosa s'estalvien milions d'euros en llicències i el poden adaptar a les necessitats locals. Andalusia segueix els mateixos passos. Els països pobres estan especialment interessants. A Àsia, Amèrica Llatina i Àfrica, alguns governs en fomenten l'ús perquè, a banda dels estalvis econòmics, Linux els permet un grau d'independència nacional que és impensable amb Windows.

Aquest article s'ha fet utilitzant GNU/Linux.

On es pot trobar més informació?
A la web de Pangea, naturalment:
<http://www.pangea.org>

■ Art, jove i comunitat

Artibarrri

nova plataforma de creació jove als barris

Xavier Pérez

El passat 24 de maig l'Ateneu Popular 9 Barris de Barcelona va ser l'escenari de la presentació pública d'**Artibarrri**, una nova xarxa que agrupa projectes, professionals, grups o associacions que tenen en comú la voluntat de desenvolupar un marc igualitari per als joves i estimular la cohesió i el canvi social a partir de l'expressió artística, la creació i l'educació. La iniciativa es desenvolupa en un moment en què les polítiques socials, educatives o culturals a Catalunya pel que fa als joves evolucionen sense que acabin de ser prou efectives per resoldre els greus problemes de desigualtat o exclusió. No hi ha prou recursos. No hi ha educadors als carrers. Les escoles, els centres culturals o els espais de lleure continuen tenint problemes per obrir-se al seu entorn. Els programes transversals a llarg termini, productes de la relació entre educació, art, desenvolupament comunitari, joventut, sanitat o serveis socials, són molt escassos. Cal, doncs, un gir en el disseny de polítiques i pràctiques. **Artibarrri** vol acompanyar aquest canvi.

Artibarrri és el resultat d'un procés de reflexió animat per la Fundació Jaume Bofill en què, durant prop de dos anys, un grup divers d'artistes, gestors, educadors i animadors de l'àmbit català s'ha anat trobant per reflexionar i compartir experiències sobre projectes artístics i educatius adreçats a joves en risc d'exclusió.

Artibarrri vol potenciar noves formes de treball des de la col·lectivitat, que pensin el subjecte en construcció, relació i aprenentatge constant. Volem també reivindicar el valor de tot allò que és lúdic com a via d'expressió, d'aprenentatge, d'acció i de participació. L'eix vertebrador de nous processos transversals en els barris es mou, des de la perspectiva d'**Artibarrri**, entre el jove (que, des d'aquest potencial transformador, possibilita repensar espais que permetin construir nous significats, noves relacions i formes d'expressió i comprensió per a una transformació social), la creativitat (entesa com a actitud esdevé un element de presa de consciència d'un mateix i de l'entorn, i té a veure amb un treball personal i col·lectiu que permet canviar o millorar la qualitat de vida), i el desenvolupament comunitari (és el mitjà idoni per treballar al barri ques-

No qualsevol acció artística adreçada als joves dels nostres barris és realment efectiva en la lluita contra l'exclusió

tions com la recuperació de l'espai públic, la identitat o la cohesió social). En definitiva, es tracta de promoure projectes o accions, i també d'acompanyar processos, on els joves creïn, participin i facin comunitat; on s'apropiïn de les expressions i els llenguatges artístics que tenen a l'abast; on treballin des del plaer; on investiguin noves fórmules i interaccions socioculturals...

Una de les constatacions de la recerca desenvolupada per **Artibarrri** és que no qualsevol acció artística adreçada als joves dels nostres barris és realment efectiva en la lluita contra l'exclusió. L'ús educatiu de la creativitat adreçada als joves, i a la comunitat en general, ha d'emmarcar-se en una metodologia que se sustenti, com a mínim, en els següents principis:

Comunitarisme: els projectes s'han d'atènyer a la realitat concreta de la qual sorgeixen i abordar-ne les necessitats, les inquietuds, les expectatives, etc. Això implica partir d'un treball en xarxa i integrar la gestió de la diversitat que li és inherent. Però també apuntem la col·lectivització dels resultats. Cal promoure la construcció de processos comunitaris que permetin que es generin iniciatives i que es preguin decisions col·lectivament. **Participació:** cal garantir-la mitjançant projectes que generin canvis i transformació social. No es tracta de donar directrius sinó de fer possible que la gent que participa es faci seus els projectes. Cal generar iniciatives que parteixin de la responsabilitat per tendir a l'autogestió i que tot plegat reverteixi en benefici de l'entorn.

Interdisciplinarietat: es tracta de promoure el treball en equip i la col·laboració entre diversos perfils professionals, i també la interrelació de diversos llenguatges i expressions artístiques, comunicatives i culturals. Podríem parlar de mestissatge de professionals i de llenguatges.

Transversalitat: els projectes, les propostes i les accions que es duiguin a terme prenen sentit en el moment en què són capaços de combinar i integrar tant continguts com metodologies de diverses disciplines artístiques i àrees de treball.

Horitzontalitat: es tracta de democratitzar la cultura. Partim de la desclassificació cultural, és a dir, de donar valor a tota expressió artística, sobretot a la que sorgeix de la població que intervé i participa en el projecte. En aquest sentit, entenem que els educadors i gestors han d'assumir un paper d'agents mediadors que acompanyen els participants durant tot el procés, sense jerarquies.

Qualitat: cal assegurar-la tant pel que fa als objectius com als productes finals del projecte. Per tant, emfasitzem el valor del procés però també cal no oblidar la importància de donar una dimensió pública als resultats.

Integralitat: els projectes han d'atendre totes les dimensions de la persona i tenir en compte el fet social que les envolta. És molt important, per exemple, no oblidar aspectes com el treball des de les emocions.

Transformació: l'entendem des de dues dimensions que cal tenir en compte en tot projecte: cap a fora, la dimensió social, i cap a dins, la dimensió psicològica. En aquest sentit apuntem metodologies actives com ara la investigació-acció, l'aprenentatge horitzontal, etc., per aconseguir noves fites.

La conjunció de tots aquests principis constitueix per a nosaltres la garantia d'una metodologia efectiva, i recomanem que se'ls tingui en compte a l'hora de dissenyar programes, projectes o accions adreçats als joves.

La xarxa **Artibarrri** treballa en aquests moments en la construcció d'una web, una base de dades i un llistat de correu com a primers passos per difondre noves experiències i per encoratjar les nostres comunitats cap a processos de desenvolupament nous i més creatius. K

Xavier Pérez és gestor cultural i membre del grup promotor d'Artibarrri

Per a més informació:
artibarrri@pangea.org

■ Francesc Candel, escriptor i periodista

Va descriure la situació d'una Catalunya transformada per la immigració, va descriure la vida dels nouvinguts i els va treure de l'anonimat... per construir una Barcelona millor.

La veu d'or

—Quan va arribar a Barcelona, cap allà als anys trenta, s'imaginava que un dia li donarien un premi com el que ha rebut ara?

—No! Era molt petit, devia tenir dos anys. Primer va venir el meu pare i després, quan ja va tenir feina, la meua mare. En arribar va llogar una barraca a Montjuïc. Recordo que tenia un hort, amb una pèrgola. Ara bé, els nens sempre tenen bon records d'aquestes coses... Després vam aconseguir un pis a les Cases Barates de Can Tunis, que jo trobava molt gran, tot i que després he sabut que tenia 46m². El fet curiós és que les van enderrocar fa dos anys, o sigui que uns habitatges que havien de ser provisionals han durat setanta anys.

—No s'ha mogut mai del barri. Ha canviat molt?

—Sí. Ha millorat, perquè ara hi ha més gent i el barri té de tot... Bé, no té notaris. Fins que no arriben aquests senyors, els barris continuen sent suburbials o perifèrics... I estan fent jardins ben fets.

—Tornant a la Medalla d'Or de la Generalitat, què va sentir quan l'hi van lliurar?

—No sabia gran cosa d'aquest premi, però després m'han dit que l'han donat a gent com Montserrat Caballé, Salvador Dalí, Josep Pla, Josep Maria Castellet... Jo sóc força antipremis, però la veritat és que fa il·lusió. La cerimònia va ser molt entranyable.

—El llibre *Els altres catalans* (1964) ha estat determinant en la seva carrera...

—Sí no l'hagués escrit, no crec que hagués guanyat aquest premi, ni altres que m'han donat. La veritat és que l'han mitificat tant que sembla quasi un llibre "milagrero".

—Vostè era conscient que tindria tanta repercussió quan el va escriure?

—No, sóc molt pessimista i fins que no veig les coses realitzades no me les crec. Quan el vaig escriure vaig pensar: "Ja veure'm si té èxit". Però va ser tremend. Llavors encara es feien els llibres amb linotipia i quan van fer la primera edició, de 3.000 exemplars, van fondre el plom. Però *Els altres catalans* es va esgotar en pocs dies i es va haver de tornar a fer tot el procés des del principi. Ara ja ha sortit la 18a edició. De totes maneres, hi ha gent que en parla sense haver-lo llegit mai. Jean Paul

---

Hi ha gent que parla
d'*Els altres catalans*
però no l'ha llegit mai.
Jean Paul Sartre deia
"se'ns coneix però no
se'ns llegeix"

Sartre deia: "Se'ns coneix, però no se'ns llegeix". Aquesta frase li vaig dir a la Montserrat Roig, i va quedar com il·luminada, perquè ella, com tots, tampoc venia molts llibres.

—Què el va impulsar a escriure aquest llibre?

—En Rafael Borràs de la revista literària *La Jirafa* em va demanar d'escriure un article per a un número dedicat a Catalunya. Primer vaig refusar, vaig dir que jo no coneixia Catalunya, però l'Àngel Carmona, que formava part de l'equip em va dir: "Parla de la que tu coneixes". I vaig fer un article que es deia "Los otros catalanes". Va ser el que va tenir més repercussió de tota la revista. Josep Benet, que estava al darrere de tot el que s'ha fet a Catalunya d'una manera, diguem-ne, conspiratòria, el va llegir i va dir als de l'Editorial 62: "Aquí hi ha un llibre". Em van donar 12.000 pessetes d'anticip i va córrer la veu que s'escribia un llibre sobre la immigració. Jordi Pujol, que encara no em coneixia gaire, va venir a casa i em va dir: "Nosaltres" —era l'època de la clandestinitat— "sabem que

---

A més de fer-ho
més o menys bé, també
he tingut molta sort
a la vida

---

escriu aquest llibre, i "nosaltres" hem fet alguns estudis sobre aquest fet i te'ls porto perquè en facis el que vulguis". Les poques estadístiques que surten al llibre són les que em va donar Pujol. Poc després, em va trucar Joan Raventós per oferir-me 12.000 pessetes més per poder continuar el llibre, que llavors estava parat, i el seu grup van poder reunir aquests diners i gràcies a això es va acabar el llibre.

—Què el va portar a ser escriptor?

—Jo volia ser pintor, però una tuberculosi em va postrar al llit durant set mesos. Vaig llegir molts autors, i un dia em va caure a les mans un llibre que es deia *Cuerpos y almas*, de Maxence Van der Meersch, un autor francès que en les seves obres parlava del món del treball. Jo havia fet de tot una mica: comptable, ceramista, mecànic, dibuixant en un taller de bijuteria... Vaig pensar que, ja que no tenia imaginació, també podia escriure sobre el que coneixia, sobre el que passava al meu voltant, i vaig escriure una novel·la que vaig presentar al premi Nadal, sense èxit.

—Va ser difícil publicar la seva primera obra?

—Vaig escriure una segona novel·la, *Hay una juventud que aguarda*, que parlava dels xicots i les xicotes que volen ser escriptors i pintors i no troben el camí, i em vaig tornar a presentar al premi Nadal. No me'l van donar, però vaig tenir molta sort, perquè Sebastià Juan Arbó, que formava part del jurat, em va dir que no deixés d'escriure, perquè tenia talent d'escriptor. Em va aconsellar que la portés a l'editor Janés, i Manchón, un futbolista del Barça, un xicot del barri, i que coneixia també Janés, em va dir: "Ja li diré jo que ets un gran escriptor". A Janés li va agradar molt la novel·la i la va publicar. A més de fer-ho més o menys bé, també he tingut molta sort a la vida.

—A banda de la seva feina d'escriptor i periodista, també va fer incursions en la política. L'any 1977 va ser senador per Barcelona i més tard regidor a l'Ajuntament de l'Hospitalet...

—Sí, però m'ha deixat mal gust de boca,

paco candel

**M'han demanat que
escrigui les meves
memòries, tot i que
estan ja en tots els
llibres que he escrit**

perquè una cosa era el que pensaves i una altra el que podies fer. Hi havia interessos, poders fàctics, aquesta mania d'oposar-se al que sigui... Per portar a terme alguna cosa havies de suar molt, i algunes vegades no ho aconseguies...

—Quines similituds i diferències troba entre la immigració d'aquells temps i la nova immigració que prové de fora de la Península?

—Una cosa no ha canviat, i és que se'n van de la seva terra d'origen per falta de recursos i per prosperar allà on van. La principal diferència amb els d'abans, és que aquells no eren il·legals, en certa manera ni tan sols no eren ni immigrants, perquè Catalunya era una part d'Espanya. La immigració d'abans no tenia víctimes, i ara hi ha molta gent que es mor en les travessies de l'Estret de Gibraltar, a més a més de l'exploració que a vegades pateixen. Ara, tenen característiques diferents, els d'abans parlaven castellà, eren catòlics, apostòlics i romànics com els d'aquí. Molts ara són musulmans. No dissocien l'àmbit religiós del civil, és una cultura molt diferent, en definitiva.

—Creu que Catalunya serà capaç d'assumir aquesta nova immigració?

—Sí, i tant. Penseu que el 50% de la població catalana era procedent de la immigració i ara és un 5%. A França representa un 12%. Aquí encara queda terreny per cobrir.

—Canviaria alguna cosa de la seva vida?

—En general no em puc queixar, però sí que quan veig certes situacions, quan veig gent que pateix constantment econòmicament, que veus que s'ajupen per agafar un cèntim...

—Tenim entès que escriu les seves memòries...

—Sí, m'han demanat que les escrigui, tot i que les meves memòries estan ja en tots els llibres que he escrit... K

FOTO: Arxiu personal Paco Candel

Des del menjador de casa seva, la vista es perd entre l'enrenou de llibres, diaris, papers, quadres i fotografies que formen part de la seva vida. Per la finestra, es veu la Torre Calatrava i el Palau Sant Jordi, els testimonis de la transformació que ha sofert el seu barri, la Zona Franca, d'on no s'ha mogut mai.

Francesc Candel va nèixer el 1925 al País Valencià en una família humil que va immigrar a Barcelona quan era petit, i si no fos per això, potser no hauria rebut mai la Medalla d'Or de la Generalitat, de la qual constata humilment que la reben gent molt important.

La seva tenacitat, el do de saber explicar allò que veia i la "sort" són els factors que el van convertir en escriptor. La seva obra literària, amb un clar esperit de denúncia, va permetre conèixer de prop la realitat social d'una Barcelona transformada per la immigració i la pobresa.

Paco Candel és un autor prolífic. Ha escrit prop de seixanta obres, entre les quals destaquen *Els altres catalans* o *Donde la ciudad cambia su nombre*, i ha col·laborat en la premsa, a *Tele/Express*, *Serra d'Or* o el diari *Avui*.

Actualment prepara les seves memòries: *Nunca salí de mi casa...*

■ El barri

història de «la mina»

Qui visiti la Mina hi podrà distingir dos sectors molt diferents: la Mina Vella, un conjunt de 706 habitatges amb equipaments construït el 1953 a tocar de Sant Adrià i socialment més cohesionat; i la Mina Nova, format per 2.100 habitatges en blocs de 13 pisos d'alçada, construïts al principi dels setanta prop del barri Besòs de Barcelona per allotjar les persones provinents de les últimes barraques de Barcelona: la Perona, el Camp de la Bota, Montjuïc, etc. És el sector més degradat del barri.

La Mina és un barri amb una gran densitat de població. Les xifres oficial parlen de 10.000 habitants i les oficines de 15.000. La situació perifèrica de la Mina Nova, la manca d'espais de relació normalitzada i els conflictes entre veïns han marcat tres dècades de degradació del barri, amb índexs alts d'atur, de delinqüència, d'absentisme escolar i d'economia submergida.

S'han succeït plans de reforma que han resolt alguns problemes però no han assolit posar fi als principals mals endèmics del barri. El 2002 es va aprovar el setè pla, amb una inversió de 72 milions d'euros fins al 2012 per dur a terme reformes urbanístiques i millores socials.

C. Venus, s/n
08930 Sant Adrià de Besòs
Apartat de Correus 508
e-mail: pes-stadria@sdbbcn.com
Tel.: 93 381 15 78

animació al carrer

Un dels problemes endèmics de la Mina és la degradació de l'espai públic: brutícia, fogueres o tallers mecànics al carrer, venda i consum de droga... Recuperar el carrer i l'espai públic com a lloc de convivència, de relació i de joc és un dels projectes del Grupo Unión i té un nom: Animació al Carrer. Una de les propostes ha estat la creació d'un grup de cercavila format pels nois i noies del barri. Es fan tallers de percussió i de xanques, s'ha preparat el vestuari i el grup participa a tots els actes lúdics que es programen al barri. La Roda treballa amb el Grupo Unión des del 2002 i programa actuacions i tallers en el marc d'aquest projecte.

es necessiten voluntaris

La feina dels voluntaris és imprescindible per al Grupo Unión. "Sense la gent que ens ve a ajudar, no podríem tirar endavant la nostra feina. A part de la tasca que fan, els voluntaris ens aporten aire fresc, punts de vista diferents i maneres de fer que ens enriqueixen". Actualment l'entitat té deu voluntaris, que, segons la seva disponibilitat, els seus gustos i les seves capacitats, s'encarreguen de diferents tasques de l'entitat.

Però en fa falta més. Hi ha moltes coses per fer i no hi ha mai prou mans per dur-les a terme. Fer de voluntari al Grupo Unión és l'oportunitat de conèixer de primera mà un barri del qual generalment transcendeixen només els aspectes negatius, però que n'ofereix molts altres. És l'oportunitat també de treballar amb un equip de gent motivada, dinàmica, responsable i molt divertida, que s'ho passa bé fent la feina perquè creu fermament en el projecte que du a terme. Conèixer-los és sens dubte una experiència molt enriquidora.

Grupo Unión, c. Venus, s/n. Sant Adrià de Besòs. (Línia groga, estació Besòs Mar). Tel.: 93 381 15 78

■ L'entitat

Triomfar una mica... cada dia

Lluïsa Armengol

"No ho diguis que som psicòlogues, i que també tenim un filòsof, i un antropòleg..." La Maite i la Mònica, membres del Grupo Unión, una entitat infantil i juvenil nascuda el 1975 a la Mina, a Sant Adrià de Besòs, tenen una formació poc ortodoxa per fer la feina que fan. Però no és cap problema, al contrari, perquè tenen, i de sobres, la que aporta el treball de cada dia amb els infants i els joves d'un dels barris amb més mala fama de Catalunya. Tenen un coneixement profund del territori on treballen i, sobretot, tenen la força que només s'aconsegueix quan es creu fermament en un projecte, quan es fa amb il·lusió i quan el desànim davant la magnitud dels problemes mai és tan gran com la satisfacció de veure que la feina ben feta cada dia té resultats.

L'equip del Grupo Unión està format per onze persones contractades i uns deu voluntaris. La majoria viu a Sant Adrià i alguns són del barri, com *El Bocata*, un educador de carrer gitano de 40 anys, que sovint els fa tocar de peus a terra amb els seus comentaris pràctics i realistes, o la voluntària Amàlia, que treballa a la Mina des de fa trenta anys i que no ha perdut

Es treballa el pensament abstracte, la lectura i l'escriptura, ja que hi ha nens de 6è de primària que no saben llegir ni escriure

mai les ganes de lluitar pel seu barri...

El Grupo Unión té els seus locals al carrer Venus, en el sector més degradat del barri, la Mina Nova, que es va construir en els anys setanta. Aquí estan situats els serveis que proposa el centre. L'Aula d'Estudi ofereix a uns trenta infants de 8 a 13 anys un espai per fer els deures i estudiar. "En un barri on l'absentisme escolar és escandalós, l'Aula acull infants més normalitzats, amb famílies que aposten per l'escola i l'educació", explica la Maite. En canvi, al Centre Obert, l'entitat atén cada dia prop de 60 infants i adolescents, de 8 a 11 anys i de 12 a 15 anys, païos i gitanos, que tenen un perfil més difícil. Amb ells els educadors treballen els hàbits, el compromís, la responsabilitat, la participació... També treballen

el pensament abstracte, la lectura i l'escriptura, ja que hi ha nens de 6è de primària que no saben ni llegir ni escriure. Ja per a nois i noies de secundària que presenten problemes de comportament o d'aprenentatge, el Grupo Unión va crear l'Aula d'Escolarització Compartida, l'Eina. Treballa amb grups reduïts i imparteix continguts escolars adaptats a les necessitats d'aquests adolescents. Per a un públic més ampli, l'entitat ofereix un Punt Òmia per facilitar l'accés a les noves tecnologies. L'èxit de l'experiència ha estat molt gran, amb 120 usuaris per setmana, cosa que els fa pensar en ampliar el servei i els horaris.

"Yo soy de la Mina, cuidadito"

L'equip d'educadors del Grupo Unión coneix molt bé el barri. Quan parlen dels infants i adolescents que cada dia van al centre, fan una radiografia en blanc i negre d'un barri que trenta anys després de la seva construcció no ha superat encara molts dels problemes que fan que, per exemple, un taxista no hi vulgui portar clients o una empresa es negui a transportar-hi una nevera comprada per un veí. Aquesta mala imatge la pateixen els infants i els adolescents del barri, i alhora se n'aprofiten. Els impressiona molt sortir del barri; quan ho fan senten la necessitat de protegir-se i utilitzen el nom del barri d'una manera negativa: "Yo soy de la Mina, cuidadito". Aquesta baixa autoestima fa difícil que s'impliquin en els projectes per millorar el barri.

El problema que els afecta més és l'absentisme escolar. "És un tema central a la Mina, junt amb l'emigració escolar. És el gran repte del barri", explica la Mònica. L'entitat, per exemple, va haver de deixar un projecte destinat a joves que passessin a secundària, perquè no en van trobar ni un. "Algunes famílies aposten pel barri", diu la Maite, "i porten els fills a les escoles del barri, però el més habitual és que els alumnes normalitzats emigrin a centres de Sant Adrià."

Els objectius del Grupo Unión i altres entitats s'encaminen a pal·liar aquests problemes amb les seves activitats, que s'han vist beneficiades per la creació de la coordinadora

Xarxa al Carrer, que actualment agrupa vuit entitats i organismes, entre els quals el Grupo Unión. "El teixit associatiu s'està enfortint. Hi ha moltes ganes de treballar junts i de tirar endavant els nostres projectes", afirma la Mònica, que també és membre actiu de la Plataforma de Veïns de la Mina, que treballa intensament al barri des de fa prop de set anys. "Sempre es parla dels aspectes negatius de la Mina, però també n'hi ha de positius, i un d'important és que aquí hi ha gent molt implicada amb el barri i projectes molt madurs que es tiren endavant."

Petits canvis

En aquests moments, al darrere de la seu del Grupo Unión es construeix una rambla, un projecte que pretén dotar el barri d'una artèria comercial i de convivència. Aquest projecte forma part de l'últim pla de reforma del barri de la Mina, el setè, en què totes les administracions s'han compromès a treballar juntes i han format el Consorci de la Mina. Aquesta coordinació entre administracions, segons els membres de l'entitat, ha brillat per la seva absència en els altres projectes de reforma del barri i obre una petita escaleta d'esperança per a molts dels seus habitants.

Una esperança que no han deixat mai de tenir els membres del Grupo Unión. "Hi ha tants aspectes a tenir en compte a la Mina, que a vegades la complexitat de tot plegat aclapara, però nosaltres ens guiem molt pels petits triomfs que aconseguim dia a dia, pels bons resultats a petit termini". Aquesta valoració dels petits canvis que van obtenint els permet creure en un projecte a llarg termini en què l'objectiu és que la Mina deixi de ser el paradigma de la marginalitat i la degradació. **K**

11 de setembre Pg. Lluís Companys

Ara fa prop de tres-cents anys, es van unir pagesos i músics, mestres i aprenents, mestreses de casa i homes de lleis, gent d'espardenya i senyors de capa i espasa, tot un poble, no un exèrcit, que va lluitar per defensar les seves raons, la seva terra i la seva llibertat. Aquest Onze de Setembre passat, aquest mateix poble ha volgut fer un pas més per reconquerir les seves llibertats i el seu dret a triar com, quan i amb qui vol compartir aquest camí, amb el mateix dret que té qualsevol altre nació del món. Ho ha volgut fer mostrant-se tal com és, portant al carrer la seva cultura i la seva història, els seus projectes i realitats, i ho ha volgut fer també cercant companys de viatge entre tots aquells que independentment dels orígens, de la religió o de la cultura desitgin encetar un camí cap a una societat més justa.

En total una trentena llarga d'escriptors, diversos grups tradicionals i una seixantena d'entitats, ho van fer possible mostrant els seus projectes i els seus treballs, i en el cas de La Roda, amb tallers per a la nostra canalla. Ho han fet per la llengua, per una societat més solidària, en defensa del territori; en definitiva, per un altre món. D'aquesta manera, la ciutadania d'aquest país ha volgut demostrar que ni està avorrida ni està desmobilitzada. Amb la sola voluntat i l'entusiasme de tots ells com a úniques armes i sense cap dependència econòmica ni política emprenem un camí de futur. Moltes gràcies a La Roda i a tots els que van participar, i fins a la propera.

gent de la terra

recordant...

el temps en què els polítics no s'atrevien a mentir tan impunement

Diuen que l'etapa anomenada Transició s'ha acabat. Tot ho fa pensar. Una etapa que va exigir per part dels polítics molt sentit comú i capacitat de diàleg, i que ens va fer pensar que tot l'espectre polític assumia els fonaments de la democràcia. Sembla, però, que ha tornat un tarannà i una manera de fer política agressius, autoritaris i sense escrúpols, que tenen en la mentida i, per tant, la manipulació de la realitat, la seva principal eina. Els esforços que fan alguns polítics, cada vegada amb menys excepcions, per fer-nos combregar amb rodes de molí són dignes d'admiració des del punt de vista de la retòrica i de l'habilitat que despleguen. Però, què més es pot esperar d'un estat que té tots els símptomes de ser un estat predemocràtic?

olga gual

tradi·accions

tots sants o halloween?

Ha arribat la tardor, i amb la caiguda de les fulles arriba també una de les festes més populars, la de Tots Sants. A Catalunya, aquesta festa en què es recorda els nostres difunts va acompanyada a més de l'olor al carrer de les castanyes i els boniatos i del gust dels panelllets. Aquesta tradició, que com moltes altres ha anat evolucionant al llarg del temps, és una de les més estimades per la gent; tothom hi participa, però potser qui més la gaudeix són els nens. A les escoles, a més de transmetre'ls el sentit de la festa, els infants dibuixen les castanyes, i a casa, amb la família, provaran de fer uns deliciosos panelllets de tots els gustos.

Darrerament, però, i sembla que cada vegada amb més força, sobretot entre el jovent, podem observar com s'afegeixen elements que fins ara només veïem a les pel·lícules de Hollywood, i que coneixíem com la "Nit de Halloween". D'origen

cèltic, aquest costum va passar als Estats Units quan els irlandesos es van establir al país. Halloween és una nit de fantasia i de misteri en què la por ve de la creença que els morts tornen per visitar-nos. Les llars que ho celebren es guarneixen amb elements tètrics relacionats amb la mort i la nit del 31 d'octubre la gent es disfressa i els nens van de *trick-or-treta*, és a dir de casa en casa demanant caramels. Tot i que encara al nostre país no s'han adoptat tots aquests costums, comença a ser difícil diferenciar el Halloween anglosaxó i la tradicional festa de Tots Sants: disfresses de bruixa, caretes terrorífiques, carbasses buides amb ulls i boques i lluminats per dins... En un cert paral·lelisme amb les festes nadal·lenques, en què es barreja el Pare Noel i el clàssic Tió, és evident que la festa de Tots Sants comença a ser una barreja d'elements tradicionals i foranis, per a alegria de molts i desconsol d'alguns altres.

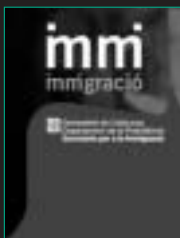

Les carbasses són l'element més característic de la festa de Halloween

Notícies

■ immigració, voluntariat, convenis i cinema

NOVA REVISTA SOBRE LA IMMIGRACIÓ

La Secretaria per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya ha tret al carrer el mes de juny passat el primer número d'una nova publicació, *Immigració*. Articles, debats, notícies i experiències omplen les setze pàgines d'aquesta revista que vol ser una eina de difusió de totes les informacions que es generen en l'àmbit de la immigració a Catalunya i un instrument de participació per a totes les persones que hi intervenen.

Revista *Immigració*:

immigracio.presidencia@gencat.net

www.gencat.net/presidencia/immigracio

CREACIÓ DE LA XARXA ASSOCIATIVA I DE VOLUNTARIAT DE CATALUNYA

Xarxanet.org.

Aquesta és l'adreça d'un servei promogut per l'Institut Català del Voluntariat destinat a interconnectar les associacions i els voluntaris de Catalunya. Ofereix un espai obert i compartit, un punt de trobada per treballar en xarxa i accedir a la informació i les reflexions que es generen en el camp del voluntariat. Xarxanet.org va ser presentada el passat 10 de juliol a Barcelona per Irene Rigau, consellera de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya.

ELS PROFESSIONALS DEL LLEURE TINDRAN CONVENI PROPÍ

Els professionals del lleure educatiu i sociocultural tindran conveni propi. Aquesta regulació del sector vindrà de la mà dels sindicats CCOO i UGT i de dues associacions patronals, l'Associació Catalana d'Empreses de Lleure, Educació i Cultura (ACELECC), i l'Associació d'Entitats d'Iniciativa Social de Catalunya (AEISC). Després de sis mesos de converses aquests organismes s'han compromès a enllestir abans de l'estiu que ve la redacció d'un conveni col·lectiu que aixoplugi els que han fet del lleure la seva professió.

... seguirem informant

CINEMA PER A ESCOLARS campanya municipal 2003-2004

Cinema per a escolars és una activitat de l'associació Drac Màgic dirigida als nens i nenes de primària amb l'objectiu de treballar el cinema com a matèria específica d'estudi i com a eina per aprofundir en diferents temes i matèries. El programa consta de **sessions cinematogràfiques**, que consisteixen en la projecció de pel·lícules en una sala de cinema, amb una persona especialitzada que s'encarrega de presentar-les, i **els tallers i les visites**, que aprofundeixen en temes monogràfics relacionats amb l'art cinematogràfic.

DRAC MÀGIC

Tel.: 93 216 00 04 - www.dracmagic.com

paraules paraules paraules

Secció elaborada per la
Fundació Pere Tarrés

Somniant Palestina

Autora: Randa Ghazy

Il·lustració: Maria Rius

Any d'edició: 2002

Lloc d'edició: Barcelona

Editorial: La Galera

Una vella història, una nova mirada. El conflicte entre Israel i Palestina se'ns presenta en aquest llibre des d'una visió jove i externa. Una noia italiana de tan sols quinze anys, Randa Ghazy, és l'autora d'aquesta polèmica història que retrata el dia a dia d'una de les zones més conflictives del món. La guerra, la violència i la por tenen cabuda en aquest llibre, on també són protagonistes les rialles, l'amor i l'amistat. És la síntesi de tot plegat el que prova de mostrar-nos la jove autora: una Palestina dura, difícil i en guerra constant, on, malgrat tot, un grup d'amics intentarà viure la seva vida amb normalitat. Lluny de tòpics, Ghazy ens ensenya una Palestina on riure i estimar també és possible. Es tracta d'una interessant novel·la que permet endinsar-se en aquest conflicte tan i tan complicat de l'Orient Mitjà.

Mar negra

Autor: Josep Lorman

Any d'edició: 2002

Lloc d'edició: Barcelona

Editorial: La Galera

Un vessament de petroli provoca una gran marea negra que s'estén per la costa catalana, entre Cadaqués i Canet Plage, a Perpinyà. Tot apunta que la causa del desastre ecològic és el petrolier Mareas. Us sona d'alguna cosa l'argument d'aquest llibre? Els referents al *Prestige* de Galícia es fan evidents en aquesta novel·la juvenil, adreçada a adolescents a partir de 14 anys, en què un investigador, Ricard Muns, haurà de treure l'entrellat del cas i descobrir què ha provocat la marea negra. Josep Lorman és l'autor d'aquest llibre de rabiosa actualitat on l'acció trepidant i la intriga típica d'una novel·la negra es combinen amb uns personatges preocupats per qüestions mediambientals i de drets humans. La reflexió sobre aquests problemes lliga també amb el compromís social d'una obra solidària: l'editorial La Galera destina el 2% del preu del llibre a la plataforma Nunca Más. Així, a part de passar una bona estona, estareu ajudant la gent de Galícia. I és que ja sabeu que, malauradament, massa sovint és la realitat la que supera la ficció...

David Laín

L'ESTENEDOR

ARTESÀ

i de vegades artista,
però sobretot...
titellaire

Parlar de l'Estenedor és parlar de David Laín. Aquest artesà, mestre titellaire i exmestre d'escola de 49 anys, en fa vint-i-cinc —enguany celebra les seves noces de plata professionals— que es dedica a construir històries, algunes fictícies i d'altres de ben reals, amb l'ajuda dels seus personatges i de vegades amb el guitarrista Manel Hernández i Pep Pasqual, responsable de la major part de la música dels espectacles de l'Estenedor. No tindriem prou espai per citar tota la trajectòria professional d'aquest home corpulent de barba frondosa, cua al clatell i arracada a l'orella, que ha sabut guanyar-se un prestigi ben merescut en el món del titella i que, sobretot, ha sabut donar resposta a preguntes tan simples i alhora tan complicades com: què és un titella, com el construïm i com el manipulem? Perquè els titelles, aquests personatges aparentment inanimats, poden fer un paper molt important en l'educació dels infants a les escoles, i aquest és precisament un dels aspectes que més treballa David Laín. David Laín es defineix com un artesà, que a vegades també és artista. Molts dirien que és el revés. En tot cas, David Laín és un gran titellaire, un titellaire per a qui l'art és indissociable de l'educació, del compromís i de la solidaritat. És agraït amb totes les persones que l'han acompanyat durant aquests vint-i-cinc anys i, tossut com és, es declara preparat per seguir creant durant molts anys un món més divertit, un món poblat pels titelles de l'Estenedor.

—Recordes les circumstàncies que et van portar a fer el pas de l'aula del professor a l'escenari del titellaire?

—Sí, treballava en una escola de P4 a Sants i m'agradava molt posar als nens un disc de cançonetes curtes i contes dels Putxinel·lis, del Teatre de la Claca... Així que, unint dues coses que m'agradaven, d'una banda, el teatre, i de l'altra, la construcció d'objectes, que m'apassiona, vaig pensar que el millor teatre que podia fer era el teatre de titelles. M'hi van animar la meva dona, en Xesco Boix i molts amics i amigues, i em vaig dir: "Deixa't d'històries i dedica't a això". Vaig anar a l'Institut del Teatre, em vaig matricular i vaig comunicar a l'escola que el curs següent ja no donaria classes. La primera actuació com a solista —no en solitari, perquè sempre he estat envoltat de gent que m'ha ajudat molt— va ser el 7 de maig del 1978. Amb molts nervis i un mal d'estómac impressionant...

—Ets una persona decidida...

—Diria que sóc una persona de decisions agosarades. Sigui com sigui, vaig decidir que a partir d'aquell moment seria titellaire. També és cert que això va passar l'any 77-78. Franco havia mort, la transició era un fet i tot era com una mena d'olla a pressió. Era un moment de bullida i d'explosió de les coses que teníem a dins, hi havia ganes de llibertat, de fer coses diferents, de no treballar a "La Caixa"... de sortir!

—Quants espectacles has fet des d'aleshores?

—En aquest moment l'Estenedor té vint-i-tres espectacles "vius", vint-i-vuit de fets i vuit produccions de televisió i cinema, dels quals va funcionar molt bé "El món màgic d'en Màgic Brufi" a TV3, que vaig fer amb la Mercè Huguet i en Pep Gómez. He fet molts espectacles, potser massa, però crec que per viure en aquesta professió, has d'oferir molta producció o bé ser un grup molt car, i l'Estenedor no ho és.

—Com neix una història?

—Jo em plantejo la creació d'un espectacle com un problema de matemàtiques, on hem de descobrir la *x* de l'equació, però no tinc cap mètode definit. De vegades una història sorgeix a partir d'una imatge. Per exemple, *Diplo* va néixer quan vaig veure un cartell que representava un diplodocus al bell mig d'una autopista de Suïssa. Ho vaig trobar divertit i vaig imaginar què passaria si aquí, a la nostra "terreta", aparegués un animalot com aquest. A *Lluna*, l'últim espectacle, barrego tres coses que m'agraden molt: la Lluna, Cap de Creus i Dalí i la seva estètica. Això sí, en totes les ocasions hi ha un plantejament de fons ideològic. Penso que els espectacles han de dir coses, sense ser un pamflet, però sí que s'han de mullar, i sempre procuro tocar algun tema, ja sigui la igualtat entre ètnies, entre sexes o la no-violència...

—Penses que els teus espectacles poden ajudar a canviar les coses?

—Sí, sóc un romàntic de mena i fill del Maig del 68. Segueixo creient en moltíssimes coses, i penso que sota les llambordes hi ha la sorra de la platja, i me n'alegro quan la gent surt al carrer i diu "No a la guerra". Sí, tinc la idea romàntica que a partir dels meus espectacles canviarem coses, o si més no, tocarem punts que després podran servir. Però el que busco sobretot és que el públic gaudeixi amb el teatre i sigui respectuós amb els seus companys i els que actuen. Si això funciona, la part pedagògica de l'espectacle va sola. El que pretenc és atreure la gent davant d'un escenari, que pugui estar una hora escoltant i mirant i deixant

Baixant pel carrer Olzinelles, a Sants, hi ha aquells rètols que només trobem, ara, a les cases de decoració. Són una verdadera relíquia del passat, que et pares a observar amb la mateixa sensació que teníem quan, de petits, els nostres avis ens explicaven com era la vida llavors. De seguida arribes al carrer Noguera Pallaresa, on David Laín té el seu taller i les maletes on desa les escenografies i tots els titelles que donen vida a tantes i tantes històries, inspirades en imatges o tan sols en una idea.

No les hem comptat, però n'hi deu haver vint-i-tres, el nombre dels espectacles de l'Estenedor que giren pels escenaris fent passar bones estones, però sobretot, educant. Quan n'obres una, tens una sensació estranya: sembla ben bé que tinguin vida pròpia, i que allà dins, en la foscor, els titelles facin la seva vida. I tornes a recordar les hores que passaves jugant a nines imaginant els pensaments que compartien amb tu.

Sobre d'una taula hi ha un bressol acabat de pintar. David Laín ens n'explica la història, i la histo-

ria de la moto que ja no funciona, i la del nou espectacle que prepara, i la de l'altell que serveix per guardar tot el que no hi cap a casa.

Pugem per unes escaletes que duen al despatx d'en David: a la dreta la seva taula, desordenada, a l'esquerra, una altra, endreçada, al voltant de la qual seiem i comencem una agradable xerrada de gairebé noranta minuts. David de mica en mica ens explica tot el que li han ensenyat aquests vint-i-cinc anys, des que amb el seu estenedor es guanyava el sou de la setmana a la plaça del Pi de Barcelona, el primer escenari de molts grups nascuts a l'època.

Fent anar un bolígraf entre les seves mans, petites i eixerides, diu que li agradaria tenir més temps per a ell i la seva família, no treballar tant, ser més feliç, però tot seguit ens explica més i més projectes d'espectacles, exposicions, llibres i CD... Els titelles li donen molta feina, però en David no pot amagar que són la seva gran passió i que el dia que va decidir dedicar-s'hi, va ser un dels dies més feliços de la seva vida.

escollar i mirar els altres. Només això, per a mi, és un triomf, una revolució en petit.

—Com han canviat els nens des que fas teatre?

—Es nota molt la influència de la televisió; els nans estan molt acostumats a missatges curts, molt dinàmics. Poden passar del que hi ha a la pantalla o a l'escenari sense cap mena de respecte pels altres, i això costa molt, la veritat. I una cosa que em posa molt nerviós és veure que durant l'espectacle els pares donen constantment menjar o beure als nans. Però si és bo que els nans sentin gana o tinguin set! Estem criant gent d'hivernacle: a l'estiu aire condicionat, a l'hivern, calefacció. Al final perdrem la nostra part animal, que també és important. Al fi i al cap, som bèsties, algunes precioses, però som bèsties.

—I el món del titella, com ha canviat?

—Els grups que vam aparèixer entre els anys 75 i 85 vam respondre a una nova demanda del mercat. El públic demanava espectacles en català i que toquessin valors més actuals. Aquests grups, lògicament, ens hem fet grans i ens hem consolidat dins aquest món. I ara, ens adonem que falten grups joves que ens empenyin per darrere; però només cal adonar-se de les dificultats que hi ha avui dia per tirar endavant qualsevol projecte. A més, després dels cinc anys d'Institut del Teatre, els joves aspiren a una cosa amb més glamour, a sortir a la tele, i els titelles, malauradament, no en tenen, de glamour. Es relacionen amb gent petita i això vol dir de poca qualitat, una mentida com un piano de cua, però és així. És per això que, per sobre de tot, jo em considero una artesà que, de vegades, fa d'artista. Malgrat que la gent no et convidi a cap estrena de les importants, penso que tot i que el món seguiria girant sense titelles, aquest món seria molt més avorrit.

—Parla'ns una mica dels teus espectacles sobre poetes...

—Són quatre espectacles sobre les vides o l'obra de Josep Pla, Federico García Lorca, Miquel Martí i Pol i Pere Quart. Vam començar amb en Pla amb l'espectacle *Ex-pla-nades*, on parlem dels personatges i les coses que en Pla descrivia: el sereno, el gelader, el cotxe de línia... coses que avui dia els nois i noies no coneixen, i els pares i mares tampoc...

Després va venir *García*, un espectacle sobre els poemes i la vida de Lorca, amb la música de la guitarra de Manel Hernández. En el cas de l'espectacle sobre Martí i Pol, va ser molt diferent; volia fer un espectacle sobre un poeta viu, així que em vaig armar de valor i li vaig parlar del meu projecte. Li va agradar tant que en unes declaracions posteriors va dir que hi havia titelles que superaven els poemes. És un espectacle per a un públic jove i adult, amb una música de fons creada per Pep Pasqual. I, finalment, el *Bestiari*, de Pere Quart, també amb música de Pep Pasqual, on convertim els animals protagonistes en personetes i deixem que passin coses a l'escenari. Els instruments musical li donen una gran riquesa. Nosaltres ens ho passem molt bé, i això és important, perquè el públic ho nota i també s'ho passa bé.

—Què et queda per fer?

—Sobretot ser feliç. M'agradaria ser-ne una mica més i em costa, perquè aquesta feina nostra, i més tal i com jo me la plantejo, moltes vegades, ens absorbeix vint-i-quatre hores i mitja diàries. Això vol dir que sempre tinc un déficit de temps per dedicar-me a altres coses. També em faria molta il·lusió que funcionés *Lluna*, que, tot i que és fruit de la casualitat, coincideix amb l'any Dalí, aquest 2004. També tinc un parell de projectes: un és un CD amb les músiques de Pep Pasqual i els textos dels espectacles, que sortirà amb motiu d'aquestes noces de plata de l'Estenedor. L'altre és fer una col·lecció de llibres sobre les històries dels meus espectacles. Serà una petita biblioteca il·lustrada per a la gent més jove i també per als pares. També tinc plantejada una incursió en el món més artístic. Amb en Ferran Escola vull fer una sèrie de quadres on barrejarem fotografia i objectes reals. Serà una espècie de reflexió o de trencaclosques sobre diferents temes: l'amor, la mort, les dones, els homes, la vida, el riure... I també em queden per fer molts espectacles, com a mínim el doble dels que he fet fins ara... Sempre tinc tres o quatre idees per espectacles nous, que van donant voltes per una llibreta i que finalment sempre acaben sortint...K

Lluïsa Armengol i Eloïsa Trujillo

noces de plata

Vint-i-cinc anys, 23 espectacles en cartell, 28 de fets i 8 produccions de televisió i cinema, i diu que encara li queda per fer el doble d'espectacles que ha fet fins ara.

2 anem a veure...

teatre Mòbil

tríplex

t Gènere: teatre

t Públic: familiar

t Argument: Tothom sap que per edificar una casa, fan falta totxos. A *Tríplex*, en tenim tres: el Sr. Cases, el Sr. Torres i el Sr. Castells. Amb ells ens endinsem en l'apassionant món de la construcció i fem un recorregut pels grans moments de la història de l'arquitectura i l'habitatge fins a arribar als nostres dies...

Teatre Mòbil no necessita gaires presentacions: des de fa més de quinze anys gaudim dels seus espectacles plens d'imaginació i d'humor. Ara la companyia ens presenta una nova obra, *Tríplex*, un recorregut teatral i humorístic pel món de l'habitatge i la construcció dirigit per Marcel Gros. Mitjançant diferents números, en què apareixen arquitectes, paletes i tota mena d'especialistes del món de les obres, el grup fa unes pinzellades històriques sobre el tema, des dels temps de les caveres fins a l'època medieval, passant per les grans civilitzacions clàssiques. Fins i tot assistim a la construcció d'una casa en directe...

Teatre Mòbil ha creat un espectacle original, amb la qualitat a què ens ha acostumat des que va començar a representar les seves obres, una visió còmica d'un tema fonamental en la història de la humanitat.

Titelles babi

les aventures d'un bigoti

W Gènere: titelles

W Públic: familiar

W Argument: Hi ha bigotis de tota mena —els de Dali, els d'Einstein...—, però cap com el bigoti de Josep Maria, el protagonista de l'espectacle. Amenat per la nau-lla, aquest bigoti s'escapa i decideix viure les seves pròpies aventures.

Una història divertida i original amb un protagonista molt peculiar és la última proposta de Titelles Babi. Després de més de quaranta d'experiència, Titelles Babi aconsegueix sorprendre'ns novament amb una història original sobre un bigoti valent que s'escapa en busca de noves experiències.

Es tracta d'una bogeria titellaire, un espectacle molt diferent de tots els que el grup ha fet fins ara. L'autor del conte és Lluís Arcarazo i Ferran Albiol n'és el guionista i el director. El grup dona les gràcies a tots els bigotuts que els han servit d'inspiració, però avisen que també hauran de pagar l'entrada... Ningú no se'n penedirà!

tàbata teatre

| Gènere: teatre

| Públic: familiar

| Argument: Un nen, Líam, es desperta una nit sol a les fosques. La força del seu desig fa néixer una nova estrella, Naishma, que inicia un llarg viatge per reunir-se amb ell. Però Naishma no sap on viu Líam; visita tot el sistema solar fins que, finalment, arriba a la seva destinació, la Terra. Pel camí fa molts amics, però també troba personatges que li posen molts pals a les rodes...

naishma, el viatge d'una estrella

Aquesta és la quarta producció de Tàbata Teatre, grup creat l'any 1995 per Frederic Roda i Francina Gómez i que es distingeix per la qualitat de les seves propostes teatrals adreçades al públic infantil (*Grúmic, un somni de tardor, Hers, el fantasma del teatre i Tina, la bruixa fina*). Amb aquesta història còsmica, obra de Jonay Roda, podem gaudir d'un espectacle màgic, amb una interpretació i una posada en escena que es fonamenten en el realisme poètic i presenten elements de l'expressionisme teatral proper a la tècnica del clown i de la *commedia dell'arte*. La música és d'Albert Barromeu, l'escenografia de Jordi Castells i la direcció de Txell Roda.

■ École de Cirque Phare Ponleu Selpak, Cambodja

Reconstruir un país amb... un circ

Phare Ponleu Selpak és una associació i una escola de circ de Cambodja que vam poder conèixer la passada primavera a la Tamborinada i al Festival de Circ Trapezi. Formada per infants i joves cambodjans desfavorits, Phare Ponleu Selpak, La Llum de l'Art, és una experiència d'integració i de lluita que passa pel trapezi, la música i el dibuix. També és una mostra de com pot arribar a ser d'important la cooperació entre associacions de tot el món

Una mica d'història

Els 25 infants, adolescents i joves, sobre un total de 120 participants, que componen l'escola Phare Ponleu Selpak estan marcats per la història recent de Cambodja, una de les més tràgiques i doloroses de la història contemporània. El 1975 Pol Pot assumeix el poder i només en tres anys provoca un dels genocidis més grans de tots els temps, amb prop de tres milions de morts. Poc després, el 1978, els països limítrofs s'omplen de camps de refugiats amb milers de cambodjans que fugen de les tropes vietnamites que acaben d'ocupar el país, una ocupació que durarà fins al 1989.

És en un d'aquests camps, Site 2, a la frontera tailandesa, que comença la història de Phare Ponleu Selpak. El 1986 s'hi organitza un taller de dibuix per als orfes per ajudar-los a superar les atrocitats de la guerra i mantenir la cultura khmer. Quan tornen a casa el 1992,

alguns d'aquests infants, ara ja adults, decideixen crear una associació social i cultural per contribuir a la reconstrucció del país. L'anomenen Phare Ponleu Selpak, *Llum de l'Art*.

L'associació comença les seves activitats amb tallers de dibuix el 1994 a Battambang, a l'oest del país, i poc després es trasllada a un poble de la perifèria, Phum Anc Anh, on viuen famílies sense recursos que han tornat dels camps de refugiats. L'associació creix i diversifica les seves activitats: construeix una biblioteca de barri, proposa cursos de música i organitza un centre d'animació i d'acció social.

Del dibuix al circ

Avui, Phare Ponleu Selpak està perfectament integrada al poble i la seva tasca social i cultural és coneguda arreu del país. Cada dia, més de 400 nens i nenes, joves i adults participen a les seves activitats. Però amb això no n'hi havia prou. Khuon Det, el professor de dibuix de l'associació, ben aviat es va adonar que els tallers de dibuix eren insuficients per atraure els infants més desfavorits del poble. Amb l'objectiu d'integrar-los en un projecte atractiu i treure'ls de la marginalitat, va néixer la idea de muntar una escola de circ. Amb l'ajuda de l'escola de circ de Phnom Penh i després d'una etapa de formació a la capital, l'any 1998 Kuon Det posa en marxa l'escola: es construeix un capiteu de bambú i comencen les activitats.

El trapezi, els malabars, la màgia, els clowns... atreuen ben aviat les mirades dels infants del poble, que a poc a poc s'integren en el nou projecte. Algunes associacions que treballen amb nens del carrer o amb fills d'obrers duen els seus infants a la nova escola de circ. Paral·lelament, es treballa amb les famílies perquè les nenes no quedin excloses del projecte. Tan sols vuit mesos després de la creació de l'escola, l'1 de juny de 1999, es presenta un espectacle en el marc del Dia Internacional de la Infància. Poc després, l'escola organitza la primera gira a Cambodja. Ha nascut la troupe de circ de Phare Ponleu. L'aposta d'integrar els infants més desfavorits sembla que ha estat guanyat.

Tradició, modernitat i solidaritat

Els espectacles dels alumnes de Phare Ponleu Selpak estan impregnats de la cultura clàssica i contemporània del Cambodja: una cultura mil·lenària que té molts problemes per refer-se dels estralls de la guerra i la pobresa. Les mines antipersona, les discapacitats, l'epidèmia de la sida... Aquestes són unes realitats que afecten directament molts cambodjans, i en particular els joves de Phare Ponleu Selpak. Al final del 2000, amb l'ajuda d'UNICEF i de World Education, l'escola de circ va crear un primer programa de prevenció dels accidents causats per les mines antipersona mitjançant espectacles de circ i d'animació.

Davant de l'èxit d'aquest programa, a finals del 2001 se'n va posar en marxa un segon sobre els drets dels discapacitats i el 2002 es va tractar el tema de la sida, que fa estralls a tot Cambodja. En dos anys Phare Ponleu Selpak ha fet més de 250 representacions.

El circ no té fronteres

La història d'aquesta escola de circ tan peculiar no seria completa si no s'expliqués la fructífera relació que es va establir entre Phare Ponleu Selpak i l'associació francesa Collectif Clown d'Ailleurs et d'ici, (Collectiu de Clowns d'Allà i d'Aquí).

Aquesta cooperació ha donat un nou impuls a l'escola. Vint artistes europeus s'han vist implicats en l'organització de tallers per reforçar la formació dels joves cambodjans i estructurar millor l'ensenyament de les tècniques. Paral·lelament, s'ha format un equip de professors sorgit de la mateixa escola, que han estat invitats a perfeccionar-se a França en diverses escoles de circ. La cooperació amb l'associació francesa també ha permès la creació i la difusió de nous espectacles, que s'ha materialitzat amb l'organització de la primera gira internacional de la troupe Phare Ponleu Selpak, una gira que ens ha permès descobrir una cultura poc coneguda i una experiència de solidaritat i de lluita contra la marginació que tan de bo fos més freqüent. **K**

notes

noves

noè rivas i josep llusà

bandolers, bandits i lladres de camí ral

- *Els d'en Samarra*
Editat per Ars Harmonica
Sabadell, 2002

Amadeu Rosell i Jordi Palau són Els d'en Samarra i ens presenten un recull de cançons de les èpoques aquelles en què cadascú es premia la justícia pel seu compte i la violència dominava la raó (algún polític actual s'hi haurà inspirat per embolicar mig món en la seva guerra?).

Moltes d'aquestes cançons eren escrites des de la presó i eren plans o recomanacions a les mares perquè no deixessin que els seus fills anessin per mal camí.

Aquest disc respira sinceritat, cruesa, austeritat i té una musicalitat molt adient per aquest tipus de temes. No és per casualitat que tots dos músics tenen una llarga experiència pel que fa a la recuperació de músiques tradicionals i la seva difusió. L'Amadeu ja treballava, a la dècada dels setanta, amb el grup El Sac, amb el qual recollia cançons a Beget i molts altres pobles. També és l'ànima del PATAC, el cicle de música i cultura tradicional del Ripollès...

Els podeu trobar tots dos en diverses formacions com Tururut Bonaigua, Amadeu i Cia., Illi-Nois Folk Band o Els d'en Samarra. Amb aquesta última formació ens presenten aquest nou treball, que ja ha recorregut moltes poblacions catalanes. Llarga vida i molta feina!

c@ntant

- *Rah-mon Roma*

C@ntant és el fruit de deu anys de treball en el món del teatre de contes per a públic familiar. Rah-mon Roma, cantant, animador i rondallaire, ens hi presenta algunes de les cançons i les músiques de quatre espectacles seus:

- **Akwaba (Benvinguts).** Cançons i contes africans. Quatre contes de tradició oral, entrellaçats amb un munt de cançons de les ètnies de l'Àfrica occidental.
- **Contes de maletes.** Heu estat mai en un aeroport? Una de les sales menys conegudes és el magatzem d'equipatges perduts. Amb tanta munió de viatgers algunes maletes s'extravien. Us imagineu què passaria si un rodamón modern anés a espetegar al magatzem i retrobés les maletes perdudes en alguns dels viatges que ha fet arreu del món?
- **Contes de la mar salada.** El personatge central és un home de mar que s'ha adonat que la mar està malalta, que ha perdut els sentits. Ho diu al públic, que erigeix en coprotagonista de les històries que va viure el pescador més vell del poble, en Marc, quan es va trobar en una situació semblant a l'actual, ja fa una colla d'anys. És una mena de viatge iniciàtic pel món dels sentits, tot i que aquests sentits són potser més humans que físics. En el transcurs d'aquest viatge, en Marc coneix diferents persones de cultures del Mediterrani que li expliquen contes.
- **Contes d'instruments del món.** S'hi narra l'origen d'una bona colla d'instruments tradicionals dels cinc continents amb tocs d'humor, tendresa, i força música.

C@ntant és un CD que barreja flaires i colors ben diversos, un material fet amb cura, unes músiques que encisen i que conviden a aixecarse i anar a veure algun d'aquests quatre espectacles. A més, hi trobareu la col·laboració de gent com Kouamé Kouassi Michel, les percussions del grup Cae Ma Deila, Marcel Casellas, Jaume Barri, The Blackbirds... I també descobrireu tot tipus d'instruments: contrabaix, lira, mandola, flautes, xarango, panderos, *xajxas*, berimbau, *gopiantra*, *ankloung*, *didjeridu*, *udu*, maraques, *djembe* ...

C@ntant és un CD diferent dels que esteu acostumats. No us el podeu pas perdre.

cada festa una cançó

- *Noè Rivas*
- *Il·lustracions: Fina Rifà*
Edicions Baula, 2003

En aquest volum hi trobem lletres, partitures i músiques de cançons, totes relatives a diverses festes que se celebren arreu de Catalunya i abasten tot el cicle anual. Al costat de cançons clàssiques del repertori català més tradicional trobem cançons noves, com ara algunes que el mateix autor del llibre ha compost amb motiu d'alguna festa del calendari català.

A propòsit de l'autor del llibre i del disc que l'acompanya, Noè Rivas, poca presentació necessita en bona part de les terres catalanes, ja que des de l'any 1977 es dedica a anar per tot Catalunya amb diversos espectacles, tots d'animació. Gran coneixedor i treballador del folklore musical, és autor de força llibres i cançoners. Com a músic i cantant ha publicat un bon grapat de discos. En el disc que ha enregistrat expressament per acompanyar aquesta obra hi trobareu en Noè Rivas en estat pur, cantant amb passió i acompanyat d'un excel·lent planter de músics: Salvador Boix, Eduard Altaba, Néstor Munt, Joan Alavedra i Ahmed Al-Tortahad. Tots ple-gats creen un intens so mediterrani.

I pel que fa a les il·lustracions que formen part de l'obra, és just dir que la il·lustradora Fina Rifà sap descobrir els valors de la música, del folklore, de la literatura i els enriqueix amb la seva visió plena de vitalitat i optimisme. Ho podem veure al llibre, com transforma una pàgina, una partitura amb la màgia dels seus dibuixos i en fa néixer una obra artística i musical totalment diferent, nova i espectacular.

Aquesta obra, tant el llibre com el disc, va adreçada a un públic de totes les edats. Estic convençut que nens i nens, pares i mares, avis i àvies, aprenents de músics, mestres, educadors, escoles i esplais... podreu treure profit de *Cada festa una cançó* i passar-vos-ho bé amb les seves lletres, partitures, dibuixos, i també fruit d'allò més amb el CD.

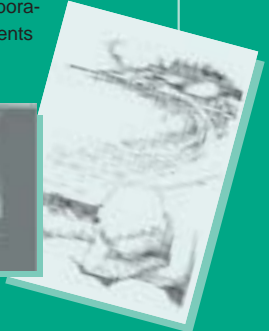
Josep Llussà

enxarxats al web

www.arquied.es/users/finarifa/finarifa.htm

Molts de vosaltres ja coneixeu **Fina Rifà** per les seves col·laboracions a *Cavall Fort*, les il·lustracions que ha fet en més de dos-cents llibres i portades de discos i pels seus cartells...

Aquest web us mostra els seus dibuixos; podeu baixar-vos postals i també descobrir mil i un detalls sobre aquesta excel·lent persona i il·lustradora.

www.xtec.es/recursos/lit_inf/contes/

Racó de contes Hi trobareu força recursos sobre els contes: la manera de crear històries, tallers, contes interculturals, contes d'arreu del món... Pot ser una gran ajuda per a educadors, pares i nois i noies, que amb aquest web tenen a l'abast un farcell farcit d'imaginació.

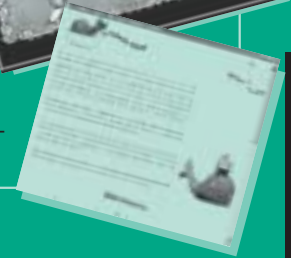
www.atame.org/

Aquest web està dedicat a tots els **guitarristes** de tots els estils musicals. Hi ha recursos de tota mena: guia del guitarrista, cursos, consells per al manteniment de l'instrument i sobre com fer servir una tablatura, un glossari d'acords i ritmes... És una increïble base de dades amb lletres, acords i tablatures de tot tipus de música moderna i, fins i tot, enllaços molt i molt interessants (que us fan descobrir joies com: www.laguitare.com).

www.titellesbabi.com

Titelles Babi Qui no coneix aquest grup genial de titelles del nostre país? Aquest web és nou de trinca, l'acaben d'inaugurar i hi podeu trobar informació sobre aquest grup, els espectacles que fa, la seva agenda d'actuacions, opinions i crítiques dels seus espectacles i, fins i tot, podeu contactar amb ells. Queda clar que aquest grup, creat l'any 1959, té il·lusió per continuar compartint amb nosaltres la seva professionalitat i humanitat per molts i molts anys. Gràcies Carme, Llibert, Ferran i Anna!

el racó del CD

maria salicrú-maltas

En aquesta ocasió, "El racó del CD" vol dedicar el seu espai a informar els lectors d'una de les noves possibilitats que ens ofereix la tecnologia: les melodies i també els logos que podem incorporar als nostres telèfons mòbils. Tant des de la pantalla petita com des de la premsa escrita o la ràdio, se'ns ha invitat a aconseguir una melodia o el logo dels grups musicals de moda. Però l'oferta inclou només els grups musicals d'èxit estatal o mundial. Conseqüentment, no trobem gaires melodies de músics catalans, i menys si interpreten les seves cançons en català. Però des de fa un temps, disposem de melodies i logos de grups que canten en català, i també melodies tradicionals de la nostra terra, com ara "Els Segadors" o bé el "Toc de castells". També se'ns ofereix logos d'entitats de la cultura catalana. Només cal lamentar que fins al moment,

hi ha alguns models encara incompatibles, tot i que s'està intentant solventar el problema.

Aconseguir una d'aquestes melodies o els logo no és gens difícil; només ens hem de gratar una miqueta la butxaca (0,90 més IVA). Cal enviar la referència de la melodia o el logo desitjat al número 7200 i immediatament rebrem l'arxiu corresponent. D'entre les melodies de grups que s'expressen en català, podem trobar les cançons "Boig per tu" (Sau), "Miami Beach" (Lax'n'-Busto), "L'estaca" (L. Llach), "La presó del rei de França" (C. E. Dharma) o "Bon Dia" (Els Pets), entre moltes d'altres. Pel que fa als logos, es pot aconseguir els de grups com Obrint Pas, La Carrau, Gossos, Els Pets, Sapo o Doctor Calypso; els de diverses entitats com ara colles castelleres; alguns de festes populars com ara la Patum de Berga;

alguns sobre el Barça i el futbol català i també emblemes independentistes. Finalment, l'apartat de melodies tradicionals o populars inclou una interessant oferta amb cançons com "No volem ser", "El gegant del pi", "Cargol treu banya" o "Matinades", així com l'himne del Barça o el de l'Espanyol. Podeu consultar tota l'oferta a la pàgina web www.smscatala.com o a www.smscatala.com/enderrock. Tan de bo pugueu aconseguir personalitzar amb algunes d'aquestes melodies o logos el vostre telèfon mòbil.

parlem de teatre!

cursos trimestrals per a joves i adults 2003-2004

El Taller Laboratori d'Arts Escèniques de Teia Moner organitza cursos trimestrals de teatre per a joves i adults a Palu-solità i Plegamans. Les propostes formatives d'aquesta coneguda titellaire destaquen per tenir uns professors de luxe.

La temàtica dels primers cursos, que tindran cadascun una durada de tres mesos, gira al voltant del món de l'il·lusionisme i les arts interpretatives. D'octubre a desembre de 2003 **Màgic Andreu** serà l'encarregat de guiar els seus alumnes pel món del teatre i la màgia. El curs següent, de gener a març del 2004, anirà a càrrec de **Miquel Agell** i se centrarà en la interpretació teatral. Finalment, durant els mesos d'abril, maig i juny, el **Dr. Soler** ensenyarà als seus alumnes les tècniques que utilitza per parlar i improvisar en públic.

Teia Moner ha engegat així un dels seus projectes més ambiciosos, una escola que ofereix una bona programació formativa per als professionals i la gent que s'interessa per les arts escèniques.

TALLER LABORATORI D'ARTS ESCÈNIQUES TEIA MONER

C. Sant Miquel, 4-6. Palu-solità i Plegamans.

Tel.: 93 864 60 75

Podeu fer la inscripció a la pàgina web:

www.teiamoner.com

15è aniversari del Jove Teatre Regina

El 4 d'octubre passat el Jove Teatre Regina va celebrar amb els seus col·laboradors i amics el 15è aniversari de la seva creació

L'acte es va fer després de la representació de l'obra *La cigala i la formiga* i va aplegar gran part dels membres del gremi del teatre familiar i els companys de viatge d'una aventura plena d'encerts i d'èxits.

El Jove Teatre Regina va obrir les seves portes l'any 1988 al carrer Sèneca de Barcelona. Es va constituir com la seu estable del grup teatral La Tropa i amb l'objectiu d'oferir a la ciutat i a les companyes professionals un centre de programació de teatre infantil.

Dignificar el teatre familiar, oferint un espai amb totes les condicions tècniques, de comoditat i de qualitat, ha estat un dels reptes del Jove Teatre Regina, un repte al qual ha sabut donar resposta durant quinze temporades amb programacions de qualitat d'espectacles de teatre, música, dansa, òpera, titelles i amb concerts adreçats als més joves.

Moltes felicitats a La Tropa i al Jove Teatre Regina!

■ Debats

La música catalana a debat

per Maria Salicrú-Maltas

Apreciat Carles:

La primera vegada que vaig escoltar música en català fou a casa: Els Esquirols, gràcies al meu pare, i en Paco Ibáñez, l'Aute i en Silvío Rodríguez, gràcies a la mare. Paral·lelament, a l'escola Jungfrau de Badalona, vaig aprendre a ballar sardanes i diverses cançons populars de casa nostra. Més tard vaig començar a tocar la guitarra. Llavors va venir l'esplai i els seus focs de camp, on cantàvem, entre altres, cançons d'en Llach o en Sisa. Durant aquell temps, mai em vaig plantejar si cantava en català per necessitat. Era la llengua que parlava, i també cantàvem en castellà o en anglès. El meu primer concert va ser en aquella època, dels Sangtraït, en ple boom del rock català. Per sort, aquest fenomen musical ha aconseguit perdurar fins a l'actualitat, malgrat el gran impediment que hi ha des del punt de vista lingüístic, perquè evidentment la qualitat musical hi ha estat i hi és. Crec que amb aquell fenomen vaig prendre consciència que el que fèiem no era del tot normal; eren les primeres cançons en català amb un èxit de masses després de la Nova Cançó. Em vaig adonar del fet nacional.

El que lamento és que a l'estranger no acceptin la nostra música. Penso que és un problema de desconeixement, perquè no pots estimar una cosa que no coneixes. Ens ho justifica el fet que en Llach i en Raimon canten a Madrid i no passa res. Sincerament, crec que aquesta ignorància és propiciada i incentivada políticament. Penso que no és ben bé ignorància, sinó manipulació. I és per aquestes qüestions polítiques que el rock català té mala peça al teler. Em decepciona que a l'Estat espanyol només s'escolti música en castellà o en anglès i es desconeixi la música catalana, basca o gallega. Aquest fet diu molt poc de la permeabilitat del govern central, de la seva capacitat d'adaptar-se, d'intentar comprendre. Així és com ells entenen la democràcia en un estat teòricament plurinacional. En canvi, m'omple d'orgull pensar que a Catalunya es pot consumir música en català i

en castellà. És cert que la Generalitat subvenciona el rock català, i conseqüentment ha estat titllada de regionalista, però penso que cal continuar invertint en aquest camp, perquè forma part de la nostra cultura. Tot i que també seria lògic que el Ministerio hi invertís, ja que si la cultura catalana forma part de l'espanyola, n'hauríem de rebre subvencions. En canvi, la Generalitat ha demostrat amb escreix la voluntat de no perdre una cultura: la Feria de Abril, per exemple —la fira andalusa més gran del món—, està subvencionada en gran part pel Govern, ja que els catalans que ballen sevillanes o rumba també tenen tot el dret de rebre subvencions.

També crec que la Generalitat no s'equivoca en el seu suport a iniciatives com l'Escolania de Montserrat, el Liceu o la Capella Reial, perquè són grans exponents musicals que ajudaran que Catalunya sigui un futur país, tot i que la gent critica el fet de tenir un excel·lent Teatre Nacional davant de centenars de petits orfeons, quan crec que una cosa crida l'altra. El Nacional ha d'esperonar els intèrprets dels petits orfeons ja que el gran teatre els podrà brindar més oportunitats. Crec que tot i que algunes iniciatives, com ara l'Escolania, siguin un símbol per al poble català, això no justifica que el govern hagi d'invertir més diners que en altres àmbits. Cal procurar que aquests centres es puguin mantenir per ells mateixos. Considero que és bo que siguin centres de reclam per tot Europa ja que això també repercutirà en les persones del petit orfeó, perquè podran potenciar-se a través, per exemple, de Montserrat. Sens dubte crec que amb aquesta manera de fer estè en compte les persones.

Així mateix, considero una bona proposta musical el Circuit Català de Sales que subvenciona la Generalitat, perquè ho veig compatible amb les programacions de les sales de Barcelona que no poden arribar a tot el territori. Però penso que podrien haver començat abans, tot i que no sé fins a quin punt hauria estat viable. El que sí que intueixo és que en

aquest moment calia fer-ho i s'ha fet. Pel que fa als festivals, crec que la Generalitat potser no els ha donat suport econòmicament d'una manera notable fins ara perquè segurament comencen a ser rendibles en l'actualitat. Calia que els grups es consolidessin i tinguessin un mercat comercial. Amb tot, crec que els festivals s'han de potenciar econòmicament més perquè la música dels intèrprets catalans pugui arribar a més persones.

En resum, crec que la Generalitat distribueix els milions destinats a l'àmbit musical d'aquesta manera perquè gran part de la política la mana el món comercial. Si hi ha un pressupost limitat, trobo molt més lícit que es doni una subvenció a un orfeó que no a la gent del rock català, que pel fet de moure's per les discogràfiques tenen molts més recursos. Entenc que la música popular, al sentir-se arreu, no cal que rebí ajudes perquè ja es promociona a si mateixa. Penso que cal ajudar abans aquell que no ho pot fer, tot i que no sempre la minoria s'ha de recolzar perquè potser la societat catalana no l'ha cospat.

Amb tot, crec que la tasca de la Generalitat no ha estat fàcil perquè la dictadura va fer retrocedir i tallar amb tot. Durant els anys de govern, penso que hi ha algunes coses que s'han fet bé i d'altres que s'haurien d'haver fet millor. No sabria dir si el que s'ha fet és molt o poc, però, si més no, és el que s'ha aconseguit. S'han fet esforços, i benvinguts siguin, però no podem baixar la guàrdia i menys quan el sector comercial no afavoreix les coses ni tampoc la conjuntura política. Si no lluitem per allò nostre, no ho farà ningú. Finalment, només vull comentar que penso que durant els darrers vint anys s'ha fet una política destinada a la majoria de ciutadans de Catalunya, però reconec que encara falta fer un bon tros de camí. Desconec si el Departament de Cultura de la Generalitat ha redactat un pla en l'àmbit musical. Si la resposta és negativa, caldria reivindicar-lo.

Jordi Carcasó i Díaz té 25 anys, és llicenciat en Filosofia, manyà i simpatitzant de CiU d'Alella (El Maresme)

Jordi *versus* Carles

Apreciat Jordi:

La primera vegada que recordo haver escoltat música en català, va ser a l'escola. Eren cançons religioses, d'acord amb el tarannà del centre. Durant l'adolescència vaig descobrir el rock anglosaxó dels setanta i el català. Però realment he començat a apreciar més estils de música —catalana o no— a l'Arcàdia, el bar cultural on treballa. Pel que fa al rock català, el recordo amb una certa estimació. Em sabia les cançons que més sonaven, sobretot les de Sangtraït. Però en aquell moment no vaig ser conscient de la seva importància, i tampoc que la Generalitat fos al darrera, però sí que tenia la sensació que aquell fenomen seria un bluf, que s'acabaria. Tampoc crec que hi hagués la necessitat de cantar en català, perquè si fos una realitat, ara hi hauria una continuïtat i no hi és. **La música en català s'escolta poc.** També estic d'acord amb tu que les produccions catalanes han tingut i tenen qualitat, però és difícil que arribin aquí i a fora. Per a mi, les causes que provoquen que la música que es fa a Catalunya no s'escolti ni a Madrid ni a l'estranger són les mateixes que fan que la música d'Extremadura no s'escolti a la resta d'Espanya. Crec que no és una situació de la cultura d'aquí, sinó que passa a escala estatal. **Només funcionen a tot l'Estat els discs que les discogràfiques promocionen amb força.** També crec que hi ha una altra causa important: la distribució dels CD. A Mataró només podem comprar CD a tres punts de venda, perquè el comerç de consum cultural és molt débil. D'altra banda, coincideixo a afirmar que una altra possible causa és la desconeixença. Les persones no acostumem a comprar discs d'artistes desconeguts.

Malgrat tot, no crec que hagi de ser el Ministerio de Cultura espanyol qui hagi de finançar part de la cultura catalana. No penso que sigui el funcionament correcte per a l'Estat. Entenc que hem de tendir a tenir més autonomia financera en detriment del suport de l'Estat, perquè dirigir la cultura des de Madrid

comporta una poca capacitat de visió global d'un país tan plural com el nostre. En canvi, reconec que la Generalitat ha promocionat la música catalana —de cara enfora— responent als interessos creats, però el que els critico és que ho han fet improvisadament i amb un criteri claríssim: **tot el que tingui a veure amb la cultura tradicional catalana és més susceptible de rebre suport que no tot allò que tingui relació amb la cultura actual de Catalunya.** Havent-hi la diversitat que hi ha, caldria ampliar el concepte. Reconec, però, el canvi de xip amb la Feria de Abril. En canvi, crec que la rumba catalana no va tenir el suport que es mereixia, fins i tot es va tapar, tot i que crec que és més exportable que l'Escolania de Montserrat.

Pel que fa a la política cultural interior, penso que el Circuit Català de Sales s'ha començat a subvencionar enguany per les múltiples pressions que s'han fet, perquè Convergència sempre defensa que no hi ha necessitat de potenciar res cultural. L'argumentació és molt simple: **CiU no entén la cultura com un dret.** Amb tot, crec que el circuit no funciona perquè s'imposa als programadors de diverses sales l'actuació de certs grups. I qui et diu que les formacions segueixin els cànons de públic que tenen les sales? Penso que aquesta no és la via, sinó que s'hauria de treballar conjuntament amb els programadors. La relació públic-privat és un camí que es fa junts, no una unió paternalista. Al respecte, trobo a faltar un pla per als poliesportius perquè quan es construeixin es facin amb les normes de seguretat necessàries per organitzar grans esdeveniments culturals al recinte. Tindrem així nous equipaments per programar concerts arreu. Pel que comentes dels festivals, la meua opinió sobre el suport econòmic és que CiU ha començat tard perquè sempre ha tingut com a objectiu rendibilitzar econòmicament un festival, i no pas socialment. Igualment, **no sóc partidari de la idea que els festivals siguin la millor manera de socialitzar el consum cultural.** Tots acaben sent una gran "farra". No com el de Vic (Mercat de la

Música Viva), que hauria de ser el model, ja que els festivals han de servir per posar en contacte els programadors de les sales, els creadors i els promotors perquè els grups arribin a molta gent.

Pel que fa als percentatges que el govern català destina a la música culta i a la popular, crec que cal canviar la proporció immediatament, no per la quantitat de públic, sinó perquè cal crear un hàbit de consum. Des d'una perspectiva d'esquerres, si volem transformar la societat, cal donar possibilitats a la gent per formar-se i canviar les coses. Cal posar recursos però no en detriment dels que ja en tenen. Des de l'administració pública s'ha d'apostar per una programació de qualitat, i aquesta no és exclusivament la música culta —tot i que cal poder escoltar música clàssica i òpera—: també ho és el rock, l'ska o el funky. Crec que és una excusa comentar que atès que la música popular ja s'escolta a les ràdios i televisions, no hem de donar-li suport. **Arrosseguem vint anys d'aquest no fer res, de clientisme i de cultura de la barretina, quan la situació és complicada.**

També penso que la normalització cultural a Catalunya requereix un pla a molts anys vista, en tots els àmbits. La cultura que s'ha fomentat és d'un cert populisme: ha mantingut un cert equilibri perquè tothom estigui més o menys content. O sigui, quan hi ha hagut queixes, s'ha donat alguna cosa perquè els que més cridaven callessin. Penso que des d'aquesta política de dretes és impossible evolucionar cap a una normalització cultural. El problema és que no es percep la cultura com un dret bàsic, de cohesió social. Jo considero que fer política cultural també és fer política social. La solució per a mi és un mapa de serveis bàsics culturals segons les ràtios, com fan a sanitat o educació. Sobretot pel que fa a la cultura de proximitat. **Ens calen equipaments culturals pròxims amb una programació estable i diversa, perquè la gent pugui consumir cultura a prop de casa.**

Carles Spà i Novellas té 27 anys, és gestor i consultor cultural i militant d'ICV de Mataró (El Maresme)

Nou projecte de la roda

La Roda ha començat un nou projecte, "La festa és de tots", amb la col·laboració de la Secretaria General per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya.

Aquest projecte està destinat a afavorir la integració i el coneixement mutu entre les diverses cultures que conviuen a Catalunya. Es tracta de programacions d'espectacles per a tots els públics impulsades des de les

associacions dels barris, autòctones i de col·lectius d'immigrats. La Roda dona suport a aquestes entitats amb les seves eines educatives, els espectacles i els tallers, especialment triats per afavorir i fomentar el coneixement i la relació entre la població del país i els immigrants.

Lluïsa Celades,
coordinadora general de La Roda

la festa
És de
TOTS

■ **La Roda reprèn les seves programacions de teatre a Sitges.** El 26 d'octubre i el 30 de novembre a les 12 del migdia els sitgencs podran veure al Teatre Prado de la població dos bons espectacles, representats per dos grans grups de teatre per a tots els públics. Es tracta de la Companyia Ínfima la Puça i del grup DeParranda respectivament. La Roda inicia així la seva tercera col·laboració amb l'Ajuntament de Sitges en el marc del programa "Diumenges animats".

■ **Després de les activitats d'estiu i d'unes merescudes vacances** les entitats de La Roda tornen a posar fil a l'agulla. S'inicien de nou les activitats habituals i comencen les programacions de teatre i espectacles per a infants i joves programades per La Roda. Demaneu-nos la programació, amb espectacles que es faran a 38 poblacions catalanes. Al vostre barri, segur que també n'hi ha de previstes...

El passat juliol es va iniciar la campanya "Voluntaris per la llengua". L'associació La Roda, un dels objectius de la qual és fomentar l'ús de la llengua catalana mitjançant les seves activitats, s'hi ha adherit.

L'objectiu d'aquesta campanya, que rep el suport de prop de 120 entitats i organitzacions catalanes, és facilitar l'aprenentatge del català i la integració de persones novingudes.

Impulsat pel Departament de Cultura, l'Institut Català del Voluntariat i la Secretaria per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya, el programa "Voluntaris per la llengua" posa en contacte persones que volen

aprendre a parlar el català i voluntaris disposats a dedicar-los una hora de conversa a la setmana, durant un mínim de dos mesos.

Aquesta campanya s'emmarca en un conjunt de mesures preses al febrer del 2003 per la Generalitat de Catalunya per fomentar l'ús social del català entre les persones novingudes.

Entre les primeres mesures es troben la gratuïtat dels cursos de nivell bàsic de llengua catalana i la campanya "Tu ets mestre". El mes de juny també es va iniciar la campanya "En català tu hi guanyes", adreçada al món empresarial.

La Roda s'adhereix a la campanya *voluntaris lingüístics*

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar i Família
Institut Català del Voluntariat

Des d'ara,
xarxanet.org
XARXA ASSOCIATIVA I DE VOLUNTARIAT DE CATALUNYA

Connecta amb el gran portal del món associatiu i de voluntariat: www.xarxanet.org

012

Per a més informació:
Institut Català del Voluntariat
del Departament de Benestar i Família,
o a l'Oficina de Serveis i Canals de Programes
Socials: benestar@gsoc.cat

Els adolescents, un futur diferent

Tres anys de feina al Poblenou

Esplai La Flor de Maig

Quantes vegades hem vist un grup d'adolescents pel carrer i hem pensat: on van a fer mal? Massa sovint ens hem vist retratats en els adolescents, i això ens fa por; nosaltres també vam ser adolescents i els de la nostra quinta (anys 60-70) sabem que fan i faran les mateixes coses que nosaltres feiem. Aquesta és l'edat complexa per excel·lència i cal passar-la al millor possible, sense massa limitacions, però amb pautes i valors a treballar.

Fa tres anys que des de l'Esplai La Flor de Maig de Poblenou de

Barcelona, conjuntament amb la Ludoteca Maria Gràcia Pont, es du a terme un projecte amb adolescents del barri, amb uns objectius ben diversos però amb una idea clara: la formació de la persona mitjançant els valors universals. Esperem que el que els ensenym i que treballem amb ells farà que siguin millors persones, i alhora permetrà que tinguin unes millors pautes de comportament.

Durant l'any hem fet un taller d'estudi, un d'art i un de capoeira, hem participat a la ludoteca, hem treballat la relació

de grup... Són activitats pensades per aprofundir la relació entre els companys i alhora per potenciar les aptituds que tots tenim i que en aquesta edat ens costa tant de mostrar.

Els "nostres adolescents" són nois i noies de 12 a 17 anys que van a l'institut. Han pres un compromís amb nosaltres de formació i de continuïtat, i això els fa diferents a altres adolescents de la seva edat. Aquest compromís es refereix en primer terme a la formació, una formació lúdica i pedagògica feta a mida per aconseguir fer créixer aquests adolescents com a individus i com a grup. També té en compte la continuïtat, la participació dia a dia, sense interrupcions, perquè no es quedin en el camí que han d'anar recorrent.

Són especialment interessants les activitats que fem durant l'estiu. L'any passat vam anar a Itàlia i enguany hem fet el Camí de Santiago. El Camí ha estat la culminació de les diverses activitats que hem dut a terme durant aquest any. Hem volgut que els joves convisquessin, s'ajudessin i tornessin amb noves perspectives per afrontar un nou any d'institut.

El treball que fem amb ells no es fàcil. No podem treballar amb tots els adolescents; de moment, ens "atrevim" a fer-ho amb alguns que tenen certes inquietuds per voler ser diferents. Aquesta diferència és el que els enriqueix i ens enriqueix. Gràcies a nois i noies com ells, que constantment s'estan preparant, el futur serà diferent.

El voluntariat dins d'un centre d'esplai

Sovint, en veure el volum de feina que tenim al nostre esplai, el temps que requereix, la responsabilitat que comporta i la implicació que demana, ens plantejem fins a quin punt aquesta tasca no hauria de tenir l'estatus d'activitat laboral, fins a quin punt aquesta tasca no l'haurien de dur a terme professionals amb remuneració econòmica.

Els motius que podríem apuntar a favor de la professionalització dels monitors dels centres d'esplai són diversos. Es podria dir, per exemple, que seria una manera de donar-los una categoria social superior a la que tenen en aquests moments, ja que els professionals gaudeixen d'un estatus superior als voluntaris.

Un altre motiu que podríem apuntar com a favorable a la professionalització seria la possibilitat de regular el grau d'implicació de cada membre de la institució. Aquest grau d'implicació, en el voluntariat, el determina un mateix, i queda sotmès a la disponibilitat del voluntari, la seva actitud cap a la tasca... L'amenaça de la possibilitat de perdre el lloc de treball, la penalització, etc., podrien funcionar com a reguladores d'aquest grau d'implicació.

Però, si tots aquests motius apunten cap a la necessària professionalització de la tasca del monitor, com pot ser que això no sigui un fet? Com pot ser que moltes de les persones que treballen en centres d'esplai es posicionin en contra d'aquesta possibilitat?

Hi ha molts arguments en contra de la professionalització d'aquesta tasca educativa i social. Es parteix de la idea que la gent que conforma actualment un centre d'esplai són persones amb interessos, disponibilitats i motivacions diferents, però amb objectius comuns, uns objectius educatius i de millora de la societat. Si arribés un moment en què els nostres monitors rebessin una remuneració econòmica a canvi de la seva feina, potser ens trobaríem amb persones que a banda de tenir un

objectiu educatiu podrien tenir també un objectiu econòmic que podria arribar a alterar el funcionament i els resultats.

Un altre dels arguments en contra de la professionalització de l'educador en el lleure seria el de la possibilitat que una activitat que fins al moment s'ha fet amb alegria, amb satisfacció, amb motivació per la tasca en si mateix, es pugui transformar en quelcom que s'ha de fer "perquè sí, obligat"; en definitiva, una feina com qualsevol altra!

Davant d'aquests arguments i contraarguments amb relació a la professionalització dels monitors del lleure, jo faria una proposta: caldria conscienciar la societat que la tasca feta a les entitats de lleure infantil i juvenil és una tasca planificada, avaluada, una tasca per a la qual es demana una formació, una tasca que la única diferència que presenta respecte a les activitats laborals pròpiament dites és que els treballadors no reben cap remuneració a canvi de la seva feina. El fet que ha de determinar l'estatus d'un tipus de feina o altra no hauria de ser una qüestió enonòmica, i encara ho és!

Ester Matarin
Monitora del Centre d'Esplai L'Eixam de Rubí

Centre d'Esplai L'Eixam
C. Molins, 21. 08191, Rubí
<http://perso.wanadoo.es/fortia/eixam>
(Una pàgina web molt recomanable!)

OPINIONS OPINIONS?

VIII campanya de teatre infantil i juvenil 2003~2004

D'octubre del 2003 fins a abril del 2004, la Fundació Agrupació Mútua i La Roda oferiran la VIII Campanya de teatre infantil i juvenil. Aquesta campanya es porta a terme des de l'any 1996 i ha programat ja un total de 243 espectacles a 38 poblacions catalanes i de l'Estat. Enguany, s'oferiran espectacles de màgia, pallasos, teatre, contes,

música i titelles a les poblacions de Sant Feliu de Codines, Piera, Montblanc, Mont-roig del Camp, Agramunt, Guissona, Vilafant i Lloret. Us avancem la programació prevista en aquestes poblacions perquè si us hi trobeu a prop, no hi deixeu d'anar. Us recordem que l'entrada és gratuïta i que podreu veure uns espectacles d'una gran qualitat.

Agramunt

Lloc: Casal Agramuntí
Horari: 18 h (dissabtes)

25 d'octubre
Marcel Gros *Fenomenal*
Gènere: pallaso

22 de novembre
Cia. La Mandarina *Pinotxo*
Gènere: teatre

20 de desembre
Mag Sergi *Magikíssim*
Gènere: màgia

24 de gener
The Farrés Brothers *Operació A.V.I.*
Gènere: titelles

Guissona

Lloc: Ateneu
Horari: 18 h (dissabtes)

31 de gener
Marcel Gros *Fenomenal*
Gènere: pallaso

28 de febrer
Mag Sergi *Magikíssim*
Gènere: màgia

27 de març
The Farrés Brothers *Operació A.V.I.*
Gènere: titelles

24 d'abril
Cia. de Teatre Anna Roca *Quan jo era petita*
Gènere: contes

Montblanc

Lloc: Antiga església de Sant Francesc
Horari: 18 h (dissabtes)

24 de gener
La Pera Llimonera *Rucs*
Gènere: teatre

28 de febrer
Marcel Gros *Fenomenal*
Gènere: pallaso

27 de març
Mag Sergi *Magikíssim*
Gènere: màgia

22 de maig
Toc de Retruc *Els tres pèls del diable*
Gènere: espectacle musical

Mont-roig del Camp

Lloc: Centre Cultural Església Vella
Horari: 18 h (dissabte)

11 d'octubre
Mag Sergi *Magikíssim*
Gènere: màgia

Lloc: Centre Polivalent de Miami Platja
Horari: 18 h (dissabte)

15 de novembre
Marcel Gros *Mira, mira*
Gènere: pallaso

Lloc: Centre Cultural Església Vella
Horari: 18 h (dissabte)

30 de desembre
Marduix Teatre *Simfonia en fa de roba*
Gènere: titelles

Lloc: Centre Polivalent de Miami Platja
Horari: 18 h (dissabte)

17 de gener
Teatre Mòbil *Xarivari*
Gènere: teatre

Piera

Lloc: Teatre Societat Foment
Horari: 18 h (dissabtes)

3 de gener
Mag Sergi *Magikíssim*
Gènere: màgia

7 de febrer
Marcel Gros *Fenomenal*
Gènere: pallaso

6 de març
Cia. de Teatre Anna Roca *Quan jo era petita*
Gènere: contes

3 d'abril
La Pera Llimonera *Rucs*
Gènere: teatre

Sant Feliu de Codines

Lloc: Casal Cultural Codinenc
Horari: 18 h (dissabte)

11 d'octubre
Cia. de Teatre Anna Roca *Quan jo era petita*
Gènere: contes

Lloc: Centre Cívic La Fonteta
Horari: 18 h (dissabtes)

8 de novembre
Cia. la Tal *Click*
Gènere: pallasos

24 de gener
Titelles Babi *Les aventures d'un bigoti*
Gènere: titelles

14 de febrer
Mag Sergi *Magikíssim*
Gènere: màgia

Vilafant

Lloc: Centre Cívic de les Mèlies
Horari: 17.30 h (dissabtes)

31 de gener
Cia. La Tal *Click!*
Gènere: pallasos

21 de febrer
Deparranda *Banquet d'històries*
Gènere: teatre

27 de març
Mag Lari *Magiacadabra*
Gènere: màgia

3 d'abril
Marcel Gros *Fenomenal*
Gènere: pallaso

Lloret

Lloc: Teatre Municipal
Horari: 12 h (diumenges)

19 d'octubre
Mag Sergi *Magikíssim*
Gènere: màgia

16 de novembre
Cia. Infima la Puça *A-2*
Gènere: pallasos

21 de desembre
Titelles Babi *Les aventures d'un bigoti*
Gènere: titelles

11 de gener
Cia. de Teatre Anna Roca *Quan jo era petita*
Gènere: contes

10 anys de solidaritat d'Arsis a Badalona

"10 anys de solidaritat". Amb aquest lema, ARSIS celebra el seu desè curs d'activitats a Badalona.

ARSIS va néixer el 1994 a partir d'un grup de veïns del barri Raval de Badalona, aplegats al voltant de la parròquia de Sant Pau. Aquest grup tenia una forta sensibilitat social i va captar la problemàtica de la zona: analfabetisme, manca de recursos i d'activitats per a joves i grans, atur, infància en situació de risc...

L'equip promotor d'ARSIS va desplegar una extraordinària activitat: cursos de formació d'adults, de català, anglès, sardanes, cuina, música... Va començar a editar la seva revista, *L'Albada*, sobre temes socials amb seccions dedicades a la història i cultura de Badalona. Va organitzar diversos cicles de conferències sobre la pau. Gràcies a aquestes xerrades, molts veïns i gent de Badalona van tenir l'ocasió de conèixer i escoltar de viva veu personalitats com el científic Joan Oró, el psiquiatre Joan Corbella, el filòsof Francesc Torralba, i els recentment traspassats Lluís Folch i Camarasa, cèlebre pedagog, i Joan Viñas, gran comunicador i conegut com a presentador de ràdio durant molts anys. Aquesta activitat pedagògica respon plenament a la filosofia d'ARSIS, que considera que l'educació és clau per al creixement i la dignitat de la persona.

ARSIS va encetar una tradició de festes al carrer amb les seves diades populars. La festa de fi de curs de l'associació s'ha convertit en un esdeveniment molt esperat en el barri. En aquesta festa, que dura tot el dia, es fa un recull de les activitats d'ARSIS i tothom hi col·labora: es fan jocs infantils al carrer, una gran paella popular, rifes, tómboles, ball... La Roda d'Espectacles ha fet una aportació molt significativa en aquestes festes. Ja fa més de set anys que gràcies a La Roda els veïns del Raval poden gaudir d'animacions al carrer, pallassos, circ, festes d'escuma, danses populars, conta contes i altres tradicions festives catalanes. A més de la diada popular, que se celebra al juny, ARSIS organitza durant l'any altres festes, com sardinades, calçotades, la castanyada o Sant Jordi.

La gent d'ARSIS creiem que la festa és una eina constructora de pau i bona convivència. Per aquest motiu fomentem un esperit festiu

entre el nostre equip humà i en el barri. Pensem que cal treballar per oferir unes festes esplèndides, variades i enriquidores, amb un contingut humà. Els promotors de les festes treballen sempre per millorar-ne la qualitat i vetllen perquè tothom se senti integrat i acollit.

Des de la seva fundació, ARSIS ha desplegat diversos projectes, que actualment se centren en sis àrees socials:

Infància, amb el nostre Centre Educatiu Sant Pau, que ofereix reforç escolar, educació en valors i atenció psicosocial a uns 30 infants amb diversos problemes, derivats de l'entorn difícil on viuen.

Dona, amb el Centre Social de la Dona, que ofereix tallers, formació d'adults, gimnàstica i sortides culturals a un grup de 25 dones adultes.

Joves i aturats, amb el nostre projecte "ARSIS Treball", que ofereix assessorament gratuït, borsa de treball i cursos de formació a persones que busquen feina. Fins ara hem treballat amb unes 350 persones.

Immigrants, amb el projecte "Obrint portes", que comprèn diverses activitats: alfabetització per a homes i dones, atenció social i assessorament legal, borsa de treball i ajut humanitari en casos d'emergència —aliments, recerca d'habitatge. Durant el curs passat vam atendre més de 800 persones. Recentment, hem obert un locutori i donem feina a dues persones immigrants, el "Locutori del Raval". Era un servei molt necessari ja que al nostre barri no hi havia cap establiment d'aquestes característiques.

Cultura. ARSIS s'ha projectat en l'entorn social i cultural de Badalona amb la seva revista, amb les conferències i amb els "Sopars badiu", àpats trimestrals en què tres ponents

parlen sobre un tema i tots els comensals poden fer preguntes, opinar i debatre.

Cooperació amb altres països. Actualment, ARSIS col·labora i dóna suport a projectes de desenvolupament a Camerun i a Guinea-Conakry. També té un conveni de col·laboració amb la Fundació russa SPLAV per a l'acollida temporal de nens russos a Catalunya.

Recentment, ARSIS ha creat el SAI, Servei d'Atenció a la Infància. És un servei d'atenció psicològica a infants i familiars que pateixen maltractament de qualsevol mena. Aquest servei anirà acompanyat d'activitats de formació i prevenció per a les dones i les mares dels infants del centre infantil. Així, es preveu crear una escola de mares que complementi aquest projecte.

A finals de 2002, ARSIS va decidir constituir la Fundació Privada ARSIS, amb la finalitat d'anar traspasant tota l'activitat de l'associació a la Fundació. Aquesta fórmula jurídica garantirà millor el futur i la pervivència de les finalitats socials de l'entitat. La Fundació ha estat oficialment registrada el 12 de febrer de 2003. De mica en mica, els projectes de l'associació aniran passant a la Fundació.

ARSIS. C. General Weyler, 257, Badalona
Tel.: 93 383 67 43 • www.arsis.org

carrer 37 · tardor · 2003

BADALONA Esplai Xiriviripum i Associació Juvenil La Rotllana de la Salut - Ateneu Popular Sant Roc - ARSIS, Amics del Raval i de Sistrells **BADIA DEL VALLÈS** Centre d'Esplai Foc Nou **BALAGUER** Associació Amics de Sant Josep del Molí **BARCELONA** Esplai Guineueta - Centre Obert Ciutat Meridiana - Associació pel Lleure Font de la Guatlla - Esplai Flor de Maig de Poblenou - Servei Obert d'Infància i Adolescència de Canyelles - Ateneu Popular 9 Barris, Trinitat Nova i Verdum - Esplai Sol i Gent i Associació de Veïns Paraguai Perú - Esplai Tramuntana de Porta - Associació de Veïns de Prosperitat, Esplai Druida i Ludoteca la Guineu de Prosperitat - Projecte Infància del Raval - Servei Obert d'Infància i Adolescència de Roquetes - Associació de Veïns i Esplai Totikap de Sant Antoni - Associació de Veïns de Trinitat Nova i El Desván - Casal Infantil El Drac **CORNELLÀ DEL LLOBREGAT** Centre d'Esplai Mowgli **GIRONA** Centre Infantil i Juvenil Parroquial Santa Eugènia de Ter **L'HOSPITALET DEL LLOBREGAT** Centre Educatiu Jovis, Esplai Esclat i Club Bellvitge - Club d'Esplai Pubilla Cases-Can Vidalet **LLEIDA** Collectiu Cultural Cap Pont **MANRESA** Esplai La Font de la Font dels Capellans **MARTORELL** Centre d'Esplai Trencadissa **MASQUEFA** Centre d'Esplai Giravolt **MATARÓ** Esplai La Tribu i Associació de Veïns Els Molins **MONTCADA I REIXAC** Esplai S.E.S.A. - Esplai Can Cun de Can Cuiàs **MONTORNÈS DEL VALLÈS** Esplai Panda **OLIVELLA** Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes **LES PLANES DE VALLVIDRIERA** Associació de Veïns del Barri de Mas Guimbau-Can Castellví **EL PRAT DEL LLOBREGAT** Coordinadora de Temps Lliure del Barri de Sant Cosme **PREMIÀ DE DALT** Cau L'Espolsada **PREMIÀ DE MAR** Centre d'Esplai Parroquial, Esplai El Carrer i Agrupament Escolta Amon-Ra **RIPOLLET** Esplai La GRESCA del barri Pont Vell **SABADELL** Grup d'Esplai La Baldufa - Grup d'Esplai La Llar del Vent - Grup d'Esplai La Masia - Grup d'Esplai Els Quatre Gats **SALLENT** Gent amb Nassos **SANTA COLOMA DE GRAMENET** Esplai Pájaro Loco **SANTA MARGARIDA DE MONTBUI** Centre Obert Santa Anna **SANT ADRIÀ DEL BESÒS** La Xarxa al Carrer, Grupo Unión de la Mina **SANT ANTONI DE VILAMAJOR** Associació Juvenil El Drac Petit **SANT BOI DEL LLOBREGAT** Casal de Joves Casablanca - Centre d'Esplai Arrels i Fundació Marianao-Casal Infantil i Juvenil de Marianao **SANT CUGAT DEL VALLÈS** Associació Doble Via **SANT JOAN DESPÍ** Club d'Esplai El Tricicle - Centre d'Esplai El Nus - Centre d'Esplai El Castanyot **SANT PERE DE RIBES** GER, Entitat Cultural i Esportiva **LA SÈNIA** Centre Obrer Jove **TARRAGONA** Eskurri Esplai i Associació de Veïns de Bonavista - Associació de Veïns Torreforta, Associació de Veïns Progressista i Coral Veus Blanques de Torreforta **TEIÀ** Ludoteca Intercultural Tulundang del G.R.A.M.C. **TERRASSA** Esplai La Fàbrica de Can Tusell - Esplai Sant Llorenç - Esplai Ègara **VILANOVA DEL VALLÈS** Esplai Els Patufets **VILANOVA I LA GELTRÚ** Centre d'Esplai Drac Màgic **VILOBÍ DEL PENEDÈS I FONT-RUBÍ** Catacroc, Joves de Vilobí i Font-rubí, Esplai Els Bubulots de Vilobí i Font-rubí i Esplai El Gotim de Font-rubí

les
entitats
de la
roda

C. Sant Eusebi, 53, pral. 2a
08006 Barcelona

Tel.: 93 414 72 01

Fax. 93 414 77 05

rodaesp@suport.org

www.laroda.voluntariat.org

moltes B gràcies a!!

Paco Candel

Fundació Pere Tarrés

Anna García

Grupo Unión

David Laín

Jordi Lon

Ester Matarin

Montserrat Montull

Cris Nicol

Montse de Paz

Xavier Pérez

Jordi Porta

Noè Rivas

Maria Salicrú-Maltas

Iñaki Tofiño

per la seva
col·laboració

K

i si la vols rebre CARRER, trucaïns

93 414 72 01